Զ. ՏԱՐԻ 1671 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 3 ԱԻԵԼԵԱՑ 4381 — Հ. Տ. 8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1889 — Ն. Տ. 20 ՕԳՈՍՏՈՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 23 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1306 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՂ ԱՐ ԵՒ ԻՐԵՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانندی آره‌وك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահկանաց	արժողութ	160
» »	Վեցմսեայ	»	»	80
» »	Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց »	Տարեկան	»	»	200
» »	Վեցամսեայ	»	»	100
Օտար երկիրներէ տարեկան	Ֆրանք			56
» »	վեցամսեայ	»		28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
խմբագրութեան զրկուածներուն կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԱՆԺԷ ԶՕՐՍԱՎԱՌԻ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԱՆԺԷՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՑ

Զօր. Պուլանժէի դատաստանին մանրամասն պատմութիւնն հետզհետէ կը հրատարակուի Աբեւեւլի մէջ. բայց եկէն արդէն ծանօթ է ընթերցողաց։ Ընդհանուր դատախազ Պ. տը Պոռփէռի խիստ ատենաբանութիւնն ո՛չ նուազ խիստ պատասխաններ և բողոքներ յառաջ բերաւ։ Ամէն անոնք որոց անուանքը յիշուեցան ընդհանուր դատախազին ամբաստանական ճառին մէջ՝ լրագրաց մէջ հրատարակութիւններ կ'ընեն՝ ջանալով հերքել կամ բացատրել իրենց վերագրուած եղերելի վարմունքը։

Թէեւ, ընդհանրապէս խօսելով, Պ. տը Պոռփէռի ամբաստանութիւնը չատ կարուկ և ջախջախիչ չէին, բայց աւելի եւս տկար են Պուլանժէի պաշտպանութեան միջոցներն, և զարմանալի չէ որ ընդհանուր դատախազին ամբաստանական ճառն արդէն հզօր հարուած մը տուած է դիկտատորական դատին։ Եթէ Պուլանժէի կուսակցութեան նպատակն էր իշխանութիւնը ձեռքն անցունել պարզապէս իւր օգտին համար, հետեւանքը պիտի լինէր նիւթական շահու կռիւ մը. յորում մէկ կողմը պիտի ջախջախէր միւսն, և կռուոյն վերջնական եղբը միայն հետաքրքրութիւն պիտի շարժէր։ Բայց Զօր. Պուլանժէ եւ իւր կուսակիցք հռչակեցին թէ իրենց նպատակն է հաստատել ֆրանսական աւելի պարկեշտ վարչութիւն մը, և աւելի բարյարմար Հանրապետութիւն մը. զիրանալ աւելի եւս համակրելի ընծայելով, և ամէն ժամանակէ աւելի արժանի հանդիսացնել օտարաց համարման։ Երբ կուսակցութիւն մը այսպիսի հիմնադիր մը կը հռչակէ, պէտք է որ իւր վարիչք և դրօնակրք անարատ և անսադիսա մարդիկ լինին։ Իրենց վրայ մարմնաւորեն պատիւ, պարկեշտութիւն եւ ուղղամտութիւն,—այն ամէն առաքինութիւններ զորս աշխարհ կը յարգէ ու կը մեծարէ։ Այսպիսի կուսակցութիւն մը բոլորովին կ'անպատուի ու կը խորտակի երբ իւր վարիչք աւելի կամ նուազ ադտոտ մարդիկ լինին, արատաւոր անցեալով մը։

Արդ, ի՛նչպիսի հերքումներ ալ տրուին ընդհանուր դատախազին ամբաստանական ճառին, Պ. տը Պոռփէռ արդէն յաջողած է ապացուցանել թէ անոնք որ այժմեան հանրապետական կառավարութեան տեղ աւելի պարկեշտ կառավարութիւն մը հիմնել կը յաւակնին՝ աւելի պարկեշտ մարդիկ չեն քան զանոնք որոց տեղն անցնել կը ճգնին։

Այն մարդն (Պ. Քառնօ) որ դեռ մի քանի տարիներ պիտի մարմնաւորէ ֆրանսական կառավարութիւնը՝ պարկեշտութեան, պատուաւորութեան և ուղղամտութեան կողմէ անհունապէս գերազանց կացութիւն մը ունի քան այն թեկնածուներ որք ահա տապալել կ'ուզեն զինք, և ցորչափ Պ. Քառնօ Հանրապետութեան նախագահի տիտղոսը պահէ, ամէն մրցակից պէտք է ի կշիռ դայ և բաղդատուի Պ. Քառնոյի հետ։ Պէտք է ցոյց տայ թէ հանրային որպէս անհատական կենաց մէջ լինք աւելի պատուախնդիր, աւելի մաքուր մարդ մ'է քան զՊ. Քառնօ, որոյ տեղն անցնել կը կամի՝ յօդուտ հանրային պարկեշտութեան ու բարոյականութեան։

Արդ, Պուլանժէ որ անպատիւ կենցաղ հետ կը կենդանի և կը դրդռտկցի եղեր՝ երեսի վրայ թողլով պարկեշտ, բարեպաշտ, հաւատարիմ և անձնուէր կին մը. Պուլանժէ որ իւր փառասիրութիւնը գոհացնելու համար կը զինանի ամէն դէձուութեանց. որ զինուորականներ գլխէ կը հանէ. որ քաղաքային պաշտօնեայներ կը կաշառէ. որ բանակին մէջ և հանրային կենաց մէջ անկարգութեան եւ ըմբոստութեան քաջալերը կը հանդիսանայ. Պուլանժէ, որ խիղճ չըներ սուտ խօսիլ երբ օգտակար նկատէ իւր դատին. Պուլանժէ որ խիղճ չըներ իրեն վստահուած քաղաքական ամենաբարձր դաղտնիքներ հրատարակել. Պուլանժէ որ կը յանդգնի իրեն աւանդ թողուած դրամներ խորել, Պուլանժէ, կ'ըսենք, ամենեւին իրաւունք չունի իբրև հանրային և անհատական պարկեշտութեան, ուղղամտութեան և բարոյականութեան ջատագով կանգնիլ Պ. Քառնոյի պէս մարդու մը դէմ, որոյ ընտանեկան, անհատական և հանրային կեանքն այնչափ գերազանցապէս կրնայ բաղդատուիլ Պուլանժէի կենաց դէմ, իբրև ճշմարտապէս ազնուական, պարկեշտ և օրինակելի կեանք մը։ Պ. Քառնոյի պէս մարդու մը ձեռաց մէջ ֆրանսական կառավարութիւնը չատ աւելի հաւաստիք կ'ընծայէ պարկեշտութեան քան Զօր. Պուլանժէի ձեռաց մէջ։

* * *

Եթէ Զօր. Պուլանժէ իրրեւ զինուոր խօսէր, եթէ զինուորական նոր հիմնադիր մը առաջարկէր երկրին, հիմնադիր որ յոյս ներշնչէր նոր զօրութիւն մը տալու երկրին, ֆրանսական ազգն, որ խորապէս փառասէր ու քիչ մ'ալ ունայնասէր է, կրնար ինքզինք և իւր ազատութիւններն յանձնել Ազգային Վրէժխնդրութիւնն անձնաւորող նոր կեսարի, նոր Դիկտատորի մը։

Բայց Զօր. Պուլանժէ ո՛չ թէ զինուորականութեան այլ սոսկ քաղաքականութեան խօսք ըրաւ։ Քաղաքային կարծեցեալ բարենորոգումներ միայն խոստացաւ, դէթ զասնք առանց ոլոշապէս ճշդելու։ Առաջարկեց միայն սահմանադրական վերաքննութիւն, որով նախ պիտի դիւրացնէ իւր յիշխանութիւն անցնիլը, և յետոյ պիտի կապտէ հանրային ազատութիւնները՝ իւր իշխանութիւնն հաստատ և զօրաւոր պահելու համար։ Բայց այս քաղաքային բարենորոգմանց գործին մէջ լինք և իւր գլխաւոր օգնականք եւ սքանչացողք հաղարապատիկ նուա՛զ ձեռնհաս են քան այն մարդիկ որք իրենց բոլոր կեանքն անցուցած են օրէնքներ շինելով ու գործադրելով։

Ո՛չ Պուլանժէ, ո՛չ իւր տեղապահք ցոյց չտուին այնպիսի ձիրքեր և առաւելութիւններ որով իրաւունք ունենային իրենց այժմեան խրոխտ ընթացքին ու փառասիրական երազներուն։ Պ. տը Պոռփէռի բանախօսութիւնը ցոյց տուաւ մեզ յանդուգն մարդոց խումբ մը, որք կորուսանելու բան մը չունենալով, կը յարձակին հանրապետական կառավարութեան վրայ, զայն տապալելու, իշխանութիւն իրենց ձեռքն անցուցնելու և վայելելու համար բոլոր այն նիւթական և բարոյական առաւելութիւններ զորս իրեն հետ կը բերէ իշխանութիւնը։— Ձեռնարկութիւն մը որ իւր մեծութեամբ եւեթ կը տարբերի չահագիտական ուրիշ ո՛ւ է ձեռնարկութենէ, եւ արդէն այս տեսութեամբ, և միայն այս տեսութեամբ, ֆրանսացի և օտարազգի դրամատէրներ կ'ուզեցին եղեր Պուլանժէ զօրավարին։

Ենթադրելով իսկ թէ, որպէս հաւանական է, ընդհանուր դատախազին ամբաստանութիւններէն ոմանք զրպարտութիւններ եւեթ լինին, տակաւին ինչ որ կը մնայ՝ բաւ է ապացուցանելու թէ Պուլանժէ և իւր գլխաւոր գործակիցք զուրկ են այն ձիրքերէ որք կրնային իրաւունք տալ իրենց՝ մեծ ազգի մը կառավարութիւնը տապալել և իրենց ուզած ձեւով կառավարութիւն մը հաստատել ձեռնարկելու։

Պուլանժէ կը պահանջէ Հանրապետութեան նախագահ լինել փոփոխեալ ձեւով մը, այնպիսի ձեւով որ ինք բացարձակ Միապետի մը չափ իշխանութիւն ունենայ. այսինքն՝ նախարարներն իրեն միայն պատասխանատու լինին, և ո՛չ Խորհրդարանին, և իւր ուզած մարդիկն՝ ուզած կուսակցութեան մէջէն՝ նախարար ընտրէ. օրէնքները խմբագրէ իւր կարգած անձերէ բաղկացեալ Պետական Խորհուրդ մը, որ պաշտպանէ զանոնք Խորհրդարանին մէջ։ Այս Խորհրդարանի մէջ բնաւ վիճաբանութիւն չլինի. բնաւ կարծիք չարտայայտուի պետական գործոց ընթացքին վրայ. Խորհրդարանն Այո կամ Ոչով քուէարկէ կամ մերժէ իրեն ներկայացեալ օրէնքներն, և ցրուի անմիջապէս։

Արդ, հիմնադիր մը որ նախ քան զամենայն կ'առնչարկէ Ֆրանսայի խորհրդարանական դրութեան ջնջումն՝ ինքնին դիկտատորական է, ինչպիսի քաղցրահնչուն անուններու ներքեւ սքօղի։ Ուրիշ մի կողմէ կը տեսնենք նորակազմ կուսակցութիւն մը որ կը ճգնի կապտել հանրային իշխանութիւնն, և առ այս տրամադիր է դիկտատորական զօրութիւն յանձնել իւր կուսակցապետին, և միւս կողմէ կը տեսնենք արդէն իշխանութեան վրայ դտնուող կուսակցութիւն մը, որ կը ճգնի պահպանել այնպիսի օրէնքներ և հաստատութիւններ որք ինչ թերութիւններ ալ ունենան՝ ազատական են հիմնովին, բաղդատմամբ սպառնացող Դիկտատորութեան։ Ֆրանսա պիտի պահէ՞ իւր այս ազատական դրութիւն թէ անդամ մ'եւս դլուխ ծռէ Դիկտատորի մը առջեւ, որ գո՞նէ Պոնապարթի մը զինուորական փառքը չունի,—ա՛յս է Ֆրանսայի համար մնոռ և կենաց խնդիրն, որ մինչեւ երկու ամիս իւր լուծումը պիտի ստանայ։

* * *

Պէտք չէ ուրեմն զարմանալ որ հանրապետական վարչութիւնն ոչի ի բբռելն կը պաշտպանի Հանրապետութիւնը Պուլանժէութեան դէմ։ Պ. Թիւառ ուղղամիտ մարդ մ'է, որ միտքը դրած է օրինաւոր ճամբով՝ ամէն բան ընել Պուլանժէութիւնը չանչախելու համար։ Իրեն հզօրապէս կ'աջակցի ներքին գործոց նախարար Պ. Բոնսթան, որ հաղուագիւտ կորովով ու հաստատամտութեամբ կը կազմակերպէ հանրապետական յաղթանակն ընդդէմ Պուլանժէութեան։ Արուեստահանդէսն ալ, անմա՛ն Արուեստահանդէսն, հանրապետական վարչութեան օրով Ֆրանսայի կատարած սքանչելի յառաջդիմութեանց գերազանց հանդիսարանը պարզելով, գոհունակութեան ու հպարտութեան բնական զգացումը կը ներշնչէ Ֆրանսացիներուն, և անուղղակի այլ ոչ նուազ զօրաւոր հարուած մը կուտայ Պուլանժէութեան։

Իրաւ է որ Ծերակոյտին Աջակողմանն 51 ծայրակեղ անդամներ, բողոքելով այդ քաղաքական մարմնոյն իբրեւ Դերադոյն Ատեան դատական իրաւասութեան դէմ, մեկնեցան ժողովէն։ Բայց այս մարդիկ աւելի Հանրապետութիւնը կ'ատեն քան Պուլանժէութիւնը կը սիրեն։ Թաչլին Փարիզեան թղթակիցը կ'ըսէ օգոստ. 13 թուով հեռագրոյ մը մէջ. «Ծերակոյտի աջ-«կողմեան կարեւորագոյն անդամից «մին, յաւարտ Պ. տը Պոռփէռի ամ-«բաստանական ճառին, Դերադոյն Ա-«տենէն մեկնելով, ծայրագոյն խստու-«թեամբ կը խօսէր Զօր. Պուլանժէի և «Պուլանժէականաց դէմ։ Ձեռքերը «գլուխը տանելով, կը բացագանչէր. «Ի՞նչ պիտի լիներ Ֆրանսա եթէ այդ մարդոց յեղափոխեր»։ «Եւ սակայն այս Աջա-«կողմեանին ալ անունը տեսայ Դերա-«գոյն Ատենին իրաւասութեան դէմ «բողոքելով մեկնող Աջակողմեանց ցու-«ցակին մէջ։ Այս Աջակողմեանք կ'ա-«տեն Հանրապետութիւնն, և կ'ուզեն «յայտ հասարակութեան Նորա վարկը «կոտրել։ Ծերակոյտն եթէ այսօր զՊու-«լանժէ դատէր, օր մ'ալ զիրենք կը-«նար դատել։ Աջակողմեանց գլխաւոր «վարիչներէն Պ. Պիֆէ, Պ. տը Բէտ-«րել և Տ'Օռիֆրէ-Փասքիէ դուքս «բացարձակ կը մերժեն Պուլանժէուս-«թիւնը։ Բայց և այնպէս, առին քա-«ղաքական բան մըն էր տեսնել այդ խենէշ պառաւն որ կը ծաղրէր այդ պատուական մարդը։ Ժիւլ կը կոչուէր սա, եւ կինը Ժիւլը կ'անուանէր զնա, ու իր սպասաւորն էր ըրած։ Ժիւլը վեր, Ժիւլը վար։

Ժիւլը բնաւ բողոքած չէր, կինը մատին վրայ կը խաղցնէր զայն. համոզած էր զինքը թէ ահագին զոհողութիւն մը ըրած էր, ինք, հարուստ, բարեկիրթ, ամուսնանալով իրեն պէս մարդու մը հետ որ քիչ մը գեղջուկ էր, զուրկ ամէն վայելչութենէ, հանգստեան թոշակով մը ապրելով և եթ. անոր հետ կը վարուէր իւր ազնուական կին մը որ հաճած է իր գիրքին անարժան ամուսնութիւն մը կնքել և արձակ համարձակ կը վարուէր իր Բոլիդ բարեկամին հետ որ թատրոն, պարահանդէս, երեկոյթ և նուագահանդէս կը տանէր զինքը։

Լընոէլ մեծապէս գոհ էր այս նեղութիւններէն զերծ մնալուն համար։ Այն պարզամիտներէն մին էր նա որք կը հաւատան բարեկամութեան և չեն կասիր թէ այն մարդը, զոր սեղանդ կ'ընդունիս, կրնայ խաբել զքեզ։

Տիկին Լընոէլ, քառասուն եօթն տարեկան անհամ խարտիշուհի մը, բարձրահասակ կին մըն էր բաւական վայելչակազմ, որ ո՛չ գեղեցիկ եղած էր, ո՛չ սիրուն, թէեւ դիմագծերուն ամբողջութիւնը բաւական կանոնաւոր էր. բայց անհաճոյ մանրամասնութիւններ աչքի կը զարնէին. ոտանքն, օրինակի համար, տափակ ու ոտեւ էր. քթին անկիւնը եւ ռնգանցը շուրջը մորթին վրայ սեւ բիծեր կային զորս բրնձի փոշին ըստ բաւականին չէր քօղարկեր. ճակտին վրայ մազը թափած էր քիչ մը. գոյնը կասկարմիր էր։ Ակիզ զատ, տիկին Լընոէլ պառաւ չերեւնալու անախորժ յամառութիւնն ունէր. այնպիսի չրջազգեստներ կը հագնէր, զորս երսուն տարեկան կին մը չափազանց երիտասարդական պիտի գտնէր. դրած գլխարկները կը ճմլուէին ծաղկանց կոյտերու ներքեւ. մանկական դէմքեր կ'առնուր եւ պչրանոյշ չնորհներ կը կեղծէր։

Ցանձին կեղծ դերկոմս տը Նէռադի ստրուկ ասպետ մը ունէր զոր ուզածին պէս կրթած էր եւ որ իր մտատիպարը կ'իրագործէր։

Բոլիդ կը վերաբերէր յաւակնոտ ապուշներու այնչափ բազմաթիւ դասակարգին։ Իրր մարդ, վիժուկ մըն էր, տրժգոյն, փտիտ, վատառողջ, տենդոտ, քիչ մըն ալ ապատող։ Նախանձու ու վատ տարներուն գարշահոտ շնչառութիւնը, խարդախ ու անհանգիստ աչքն ու խոտորնակ նայուածքն ունէր. ասկից զատ, լիժի մը պէս թունաւոր էր, եւ մեծ ճարտարութեամբ թոյնը կը թափէր հռչակներու վրայ։ Իր խածնուածքին համար կը վանային իրմէ։

(Շարունակելի)

—) 21 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՀԱՑՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

—Գրականութե՞ան մէջ։

—Ո՛չ... նպարավաճառութեան մէջ. ես անանկ գաղափարներ ունիմ որ եթէ երեւան հանեմ, ան քուկին Բոդէնդ կ'արմընայ կը զարմընայ. վերէն վար կը փոխեմ գաղթային բերքերու առուտուրը։

Լէոն սկսաւ խնդալ։

—Սիրելիս, ըսաւ Արման լրջութեամբ իր ընկերոջը, գիտցի՛ր որ եթէ ես չաքար գնելու եւ ծախելու համար սպառէի քառորդն այն իմացականութեան զոր կ'ըսպառեմ ամէն իրիկուն ընթերելու համար, միլիոնատէր կ'ըլլայի։

—Կարելի է, ըսաւ Լէոն որ կ'զգար թէ բարեկամը չիտակ կը զուրցէր, բայց անտանելի բան է նպարավաճառ ըլլալ։ Կեցցէ՛ չուկատ երիտասարդութիւնը։

—Իմ ալ նշանաբանս այդ է. բայց գէթ ես ալ վախ չեմ ըներ, որովհետեւ օրիորդ Ֆէրնանտ մը չուզեր զիս։ Գոնէ կ'արժէ՞ որ կարեւորութիւն տրուի իրեն։

—Սիրելիս, հրեշտակ մըն է։

—Ի՞նչ կը հասկնաս հրեշտակ ըսելով։

—Նախ սերովբէական գեղեցկութիւն մը ունի, դէմքի դէմք մը որ սրբուհի սատուածմայր մը պիտի դառնայ։ Անսահման անուշութեամբ լեցուն նայուածք մը ունի, եւ քաղցր ու հրապուրիչ ժպիտ մը։ Պարզ է, չափազանց բարի, բնաւ պչրող, բնաւ յաւակնոտ մոռածը կ'ըսէ եւ ամէնէն կը պաշտուի։

Արման սարսռաց։

—Ի՞նչ ունիս, հարցուց բարեկամը։

—Ոչինչ... Այսինքն թէ ցնցում մը կրեցի։ Այնպիսի պատկեր մը գծեցիր որ կը հմայէ զիս, և եթէ այդ օրիորդն ըսածիդ պէս է, կարող եմ սիրահարուելու։ Կեանքիս մէջ նպատակ մը կ'ունենամ այս կերպով, որովհետեւ հիմա խենդ ու խելառ կեանք մը կը վարեմ, առանց բանի մը կապուած ըլլալու և առանց սանձ մը ունենալու։

Լէոն սկսաւ խնդալ։

—Ի՜նչ զարմանալի բան կ'ըլլար, ըսաւ։ Ֆէրնանտի՛ սիրահարուէիր և կարգի կանոնի մտնէիր։

—Ինչո՞ւ չէ։

Լէոն, որ կը սիրէր և չէր յաջողած սիրուիլ, տեսած էր իր ազգականին ա՛յնչափ գժուարին գործոց մէջէն ելլալն, որ կը խորհէր թէ Արման կրնար վերջապէս լուրջ և վտանգաւոր հակառակորդ մը ըլլալ իրեն։ Նախանձն անագորոյն բառ մը ներշնչեց իրեն.

—Հապա մեռնամ՞ոտդ, ըսաւ։ Եթէ պառոնը վաղը մեռցնէ՛ զքեզ։

—Կը մեռնիմ, ըսաւ Արման հանդարտութեամբ. բայց այնպիսի մաղթանք մը ըրիր որ կ'ապացուցանէ թէ երբ մէկը սրբոտիդ ինչ ինչ լարերուն դպչի, դէշ զգացումներ կը թրթռացուցէ։ Ահա ինչու համար, ինչպէս քանի քանի անգամ զուրցած եմ, զքեզ կը սիրեմ առանց յարգելու։

Լէոն շրթունքը խածաւ եւ չպատասխանեց։ Արման սկսաւ անցորդներուն նայիլ. ուշնորութիւնն աւարտեցին առանց խօսք մը զուրցելու, իրարու քէն պահելով։

Պ. Լընոէլ, զոր իր ձկնորս պաշտօնակիցները հայր Լընոէլ կը կոչէին, հրաւիրուեց կ'սպասէր։

Հրաշալի օդ կ'ընէր. Պ. Լընոէլ իր պարտիզին դրանդին վրայ պայտաձեւ ընդարձակ սեղան մը յարդարել տուած էր. առ նուազն երսուն հոգւոյ հաշիւ ըրած էր. սակայն յիսուն հոգի ալ կրնային դալ։

Պ. Լընոէլ իր կնոջ և իր բարեկամին՝ կեղծ դերկոմս տը Նէռադի կը թողուր հրաւիրեալներն ընդունելու հոգն. ինք խոհանոցը վրան առած էր։ Հոն, երկու վարձկան սպասուհիներ և երկու հրաւիրեալ ընտանեաց սպասուհիներ ընթրիքը կը պատրաստէին ընդ հսկողութեամբ Մարիոնի, որ քան տարիէ ի վեր կը ծառայէր Լընոէլներուն։ Ինչպէս Լէոն կատարելապէս գուշակած էր, քաղքենիի ընթրիք մը և խնջոյք մըն էր միանգամայն։ Երբ Պ. Լընոէլ վերջին հրամանը տուաւ, խոհանոցէն ելաւ և պարտիզին մէջ ներկայացաւ իր հրաւիրեալներուն։

Անոնք որք զիրար չէին ճանչնար, փոխադարձաբար մոռեցած էին իրարու և սառոյցը խորտակուած էր. այս բոլոր մարդիկն ուրախ զուարթ էին՝ ժառանգութեան հեռատեսութեամբ. իւրաքանչիւրը ժպտուն կ'երեւէր ամէնուն, և ամէնքն ալ սիրալիր ժպիտներ կ'ուղղէին իրարանցիւրին։

Հանդէսին դիւցազնը, Լընոէլ, համակրելի և խանդաւառ ընդունելութիւն մը դտաւ։

Իրր վաթսուն տարեկան մարդ մըն էր այս, լաւ պահուած, գորշագոյն մազերով, այլ կարմրայտ եւ արեւակէզ. արձակ օդին, ջուրի վրայ անցուած կեանքը, դեղացիի գոյն մը տուած էր իրեն։ Կլոր, լեցուն, վայելչաշէջ, զուարթ դէմք մը ունէր. աչքը թուխ եւ փայլուն էր ու բորբոքելու կարող խառնուածք մը ցոյց կուտար։ Բոլոր դիմագծութիւնը կը յայտնէր բարեացակամութիւն եւ խրախճանութիւն. բայց կ'զգացուէր թէ քաղքենիի դատարակութիւնը, գրասենեկի կեանքը եւ մտածմանց չատ քիչ բարձրութիւնը՝ գրեհիկ եւ սովորական բնութիւն մը ըրած էին զՊ. Լընոէլ։ Սակայն բերանը կը նշանակէր տեսակ մը նրբամտութիւն, աչքն հաստատութեամբ կը յառէր. եթէ այդ մարդը չթուլնար երեսուն տարուան վարչական կեանքով, քիչ չատ արժէք պիտի ունենար. իրր ձկնորս, վայրենիի խորամանկութիւն ի գործ դնէր, եւ կորով ցոյց պիտի տար տաքնապալի պարագայից մէջ։

Իր դէմն էր կինը, տիկին Լընոէլ. այրն ստորին եւ փոքր տղայ կը կարծէր ինքզինքը. արդահատական բան մըն էր տեսնել այդ խենէշ պառաւն որ կը ծաղրէր այդ պատուական մարդը։ Ժիւլ կը կոչուէր սա, եւ կինը Ժիւլը կ'անուանէր զնա, ու իր սպասաւորն էր ըրած։ Ժիւլը վեր, Ժիւլը վար։

Ժիւլը բնաւ բողոքած չէր, կինը մատին վրայ կը խաղցնէր զայն. համոզած էր զինքը թէ ահագին զոհողութիւն մը ըրած էր, ինք, հարուստ, բարեկիրթ, ամուսնանալով իրեն պէս մարդու մը հետ որ քիչ մը գեղջուկ էր, զուրկ ամէն վայելչութենէ, հանգստեան թոշակով մը ապրելով և եթ. անոր հետ կը վարուէր իրր ազնուական կին մը որ հաճած է իր գիրքին անարժան ամուսնութիւն մը կնքել և արձակ համարձակ կը վարուէր իր Բոլիդ բարեկամին հետ որ թատրոն, պարահանդէս, երեկոյթ և նուագահանդէս կը տանէր զինքը։

Լընոէլ մեծապէս գոհ էր այս նեղութիւններէն զերծ մնալուն համար։ Այն պարզամիտներէն մին էր նա որք կը հաւատան բարեկամութեան և չեն կասիր թէ այն մարդը, զոր սեղանդ կ'ընդունիս, կրնայ խաբել զքեզ։

Տիկին Լընոէլ, քառասուն եօթն տարեկան անհամ խարտիշուհի մը, բարձրահասակ կին մըն էր բաւական վայելչակազմ, որ ո՛չ գեղեցիկ եղած էր, ո՛չ սիրուն, թէեւ դիմագծերուն ամբողջութիւնը բաւական կանոնաւոր էր. բայց անհաճոյ մանրամասնութիւններ աչքի կը զարնէին. ոտանքն, օրինակի համար, տափակ ու ոտեւ էր. քթին անկիւնը եւ ռնգանցը շուրջը մորթին վրայ սեւ բիծեր կային զորս բրնձի փոշին ըստ բաւականին չէր քօղարկեր. ճակտին վրայ մազը թափած էր քիչ մը. գոյնը կասկարմիր էր։ Ակիզ զատ, տիկին Լընոէլ պառաւ չերեւնալու անախորժ յամառութիւնն ունէր. այնպիսի չրջազգեստներ կը հագնէր, զորս երսուն տարեկան կին մը չափազանց երիտասարդական պիտի գտնէր. դրած գլխարկները կը ճմլուէին ծաղկանց կոյտերու ներքեւ. մանկական դէմքեր կ'առնուր եւ պչրանոյշ չնորհներ կը կեղծէր։

Ցանձին կեղծ դերկոմս տը Նէռադի ստրուկ ասպետ մը ունէր զոր ուզածին պէս կրթած էր եւ որ իր մտատիպարը կ'իրագործէր։

Բոլիդ կը վերաբերէր յաւակնոտ ապուշներու այնչափ բազմաթիւ դասակարգին։ Իրր մարդ, վիժուկ մըն էր, տրժգոյն, փտիտ, վատառողջ, տենդոտ, քիչ մըն ալ ապատող։ Նախանձու ու վատ տարներուն գարշահոտ շնչառութիւնը, խարդախ ու անհանգիստ աչքն ու խոտորնակ նայուածքն ունէր. ասկից զատ, լիժի մը պէս թունաւոր էր, եւ մեծ ճարտարութեամբ թոյնը կը թափէր հռչակներու վրայ։ Իր խածնուածքին համար կը վանային իրմէ։

(Շարունակելի)

կառավարողք յոյժ իմաստուն պէտք է լինին անվթար պահելու համար խաղաղութիւնը։ Կառավարողք կառավարեալներէն աւելի իրաւեկ և աւելի խելացի պէտք է լինին։

«Մեծապէս գոհ մնացի տեսնելով թէ Եւրոպիոյ մէջ զիս ներկայացնող անձինք (¹) ընդհանուր համարում կը վայելեն։»

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ Ց'ԻՏԱԼԻԱ

Թ--ին, 15 օգոստ.—Տեղւոյս Դրամատան տնօրէն Գ. Քոռատօ Նոլիի անձնասպանութիւնը ընհանապէս ընդհանուր երկիւղ պատճառեց հրապարակին վրայ։ Զանազան դրամատուներէն աւանդատուք իրենց դրամն ետ ուզեցին ամենայն անապարանօք։ Բայց Սակարանի գլխաւոր գործիչներն, որք ըստ կամս կը բարձրացնեն ու կ'իջեցնեն գիները, կը յուսան վերջ տալ փոքրիկ շահագէտներուն կրած սարսափին։ Այսպէս, Տիբերեան Դրամատան բաժինք երէկ 125էն 180ի ելան, և հրապարակը բաւական հաստատ էր։ Կը հաշուուի թէ անցեալ ամսուն միայն Տիբերեան Դրամատան բաժնեթղթոց վրայ 10 միլիոն Ֆր.ի կորուստ եղած է։ Սակարանի մէջ տուրեւառի նիւթ եղած արժեթղթոց գիները կոտրելու համար երեք ամիսէ ի վեր տիրող շահագիտական ձեռնարկութիւնն 300 միլիոն Ֆր.է աւելի կորուստ պատճառած է։ Եթէ սեղանաւորական հաստատութիւնք օգնութեան չհասնին վտանգեալ դրամատանց, ամսոյս գէպ ի վերջն աւելի մեծ ազէտներ կ'ըսպասուին։ Ազգային Դրամատունն այս նը. պատակաւ 10 միլիոն Ֆր. յանձնեց Զեղչի Դրամատան՝ երաշխաւորութեան փոխարէն, բայց աւելի զոհողութիւն մ'ընելու յանձնառու չերեւիր։

* * *

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՊԵՐԼԻՆ

Պերլէն, 14.— Առաւօտուն, զօրահանդէսի միջոցին, Պիզմարք իշխան և կոմս Քալնոքի երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցան։ Աւստրիական-հունգարական սպայակոյտի պետ Պառոն ֆոն Պէք եւս խորհրդակցեցաւ գերմանական մեծ սպայակոյտի պետ Վալտերզէ զօրավարին և պատերազմական նախարար Վէյրմի տիւ Վէրնուա զօրավարին հետ։ Զինուորական պայմանագրութեան մը կնքման խօսք կայ։

Նէուլէ, 17.—Ուսմէրթօ թագաւոր գահաժառանգ իշխանին և ծովային նախարարին հետ Քափրէրա հասաւ։ Ծաղկեայ պսակ մը դրաւ Կարիպալտիի գերեզմանին վրայ, և այցելեց նորա տունը։

—Հռոմ, 17.—Թագաւորին ի Քափրէրա այցելութիւնը շատ լաւ տպաւորութիւն ըրաւ ասոր։ Թագաւորը ցոյց տուաւ այսու թէ Իտալիոյ առաջին քաղաքացին է՝ ո'չ միայն իւր ծննդեամբ այլ և իւր քաղաքային և հայրենասիրական առաքինութեամբ։—Կառավարական լրագիրք մատնանիշ կ'ընեն Մատալենա կղզւոյն կարեւորութիւնն՝ ետ մնելու համար անոն յանկարծակի յարձակում Սարտենիոյ դէմ և Նափոլիի ծովախորշին եզերաց դէմ։

—Պրոտէլ, 17.— Պելժիոյ ընդհանուր դատախազը դիմեց Փարիզի դատական իշխանութեան՝ խնդրելով որ Տիկին Ժիւլիէթ Ատան կանչուելով հարցաքննուի իւր Նոռվէլ Ռեվիւ-ին մէջ հրատարակած պաշտօնագրոց համար, որք զողցուած են Պելժիոյ կառավարական պաշտօնարաններէ, և հարցաքննութեան արդիւնքն հաղորդուի Պելժիոյ ընդհանուր դատախազութեան։

—Փէշթեսդ-ուրվ, 17.— Ժ--ին մը Սէն Փեթերսպուրգ, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնաթերթը, գոհունակութիւն կ'արտայայտէ Շաբիր փաշայի կրետէ դրկուելուն համար, և կը յուսայ թէ նորա պաշտօնն յաջողութեամբ պիտի պսակուի։

—Փարիզ, 17.— Պուլանժէական կուսակցութեան պետերէն ոմանք Լոնտոն կ'երթան՝ Պուլանժէի հետ խորհրդակցութեամբ նոր յայտարարութիւն մը խմբագրելու։

—Պերլէն, 17.—Կենդանաբանական պարտիզին մէջ կայծակ ինկաւ Ուհլան հեծելազօրաց գումարտակի մը վրայ։ Հինգ զինուորք և հինգ ձիեր ծանրապէս վիրաւորեցան, և զինուոր մը և ձի մը մեռան։

—Սոֆիա քաղաքին զարդարման համար քաղաքապետութեան կնքած 400,000 անգլ. ոսկւոյ փոխառութիւնն անցեալ շաբթուն մէջ ի հրապարակ ելաւ, ի ձեռն Անկլօ-Ֆորէյնն Պանքի, և յաջող ընդունելութիւն մը գտաւ։ Հանման գինն էր 90½, տոկոս 6 %, գլխաւոր 1 %, տարեկան վճարականութեամբ, երաշխաւորեալ Սոֆիա քաղաքին հասութիւնք, որք տարին 60 000 անգլ. ոսկի են։

—Ռուս մամուլն, որ յառաջ քիչ շատ նպաստաւոր էր Պուլանժէականութեան, Գերագոյն Ատենի դատավճռոյն արտասանութենէն ի վեր կը հարուածէ Պուլանժէականութիւնը։

—Իւր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ Ֆերտինանտ իշխան զինուորական պատուանշան մը հատատեց՝ վարձատրելու համար այն սպայներ որք տասն տարի հաւատարմապէս ծառայած են։

—Միլան թագաւոր շաբաթ օր Պելկրատէ Վիեննա ուղեւորեցաւ, հաւանօրէն ներկայ չլինելու Նաթալի թագուհւոյն գալստեան։

—Տաւլէն, 15.—Եուանյիս Այլանոթ Պ. Փառնէլի գլխաւոր թերթը, կը ծանուցանէ թէ իւր ձեռքն ինկած է ծածկագրեալ հեռագիր մը, հաստատող թէ Փառնէլեան դատին մէջ անգլ. արդի կառավարութիւնն և Թայմս համախոհութեամբ գործած են, մինչ Թայմս և կառավարութիւնը միշտ կը մերժէին այսպիսի համախոհութիւն մը։

—Մեծ զօրահանդէս մը կը պատրաստուի Իմէճ, ուր այս օրերս պիտի այցելէ Վիլհէլմ կայսր։

—Վիեննա, 15.—Նոյն Ֆրայէ Փրէսէ խմբագրականաւ մը կը փառաւորէ զՊ. Քընէ որ Պառվէռ՝ զՖրանսա համոզել յաջողելուն համար թէ Պուլանժէ բանտանկոյր մ'է լոկ (*)։ —Ֆրէմդենպլատ Դերագոյն Ատենին դատավճիռը խիստ բայց արդար կը գտնէ, և կը յուսայ թէ ադով վերջ պիտի գտնէ Պուլանժէականութիւնը։

—Հելլէն նաւատորմը կը պատրաստուի տասն և հինգ օրէն ճամբայ ելնելու՝ բաց ծովի մէջ ռազմափորձերու կատարման համար։

—Մարոքի Կայսրն իւր Տէրութեան սահմանագիծերն այցելուն առթիւ, Սպանիոյ կառավարութիւնն հարկ դատեց այլ և այլ պատահականութեանց դէմ պատրաստ կենալ՝ իւր Միլիերկրական բերդերուն և ամրութեանց մէջ զգուշական միջոցներ ձեռք առնելով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովը վերջնապէս կազմակերպուած ըլլալով ի նիսա դումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Գեր. Խորէն Նար-Պէյ արքեպիսկոպոսի։

Ժողովը նկատողութեան առաւ Վեհ. Կաթողիկոսի մէկ գիրն, որով կը յանձնարարէր Թուրքիոյ առաջնորդական վիճակաց մէջ պաշտօնի մը կոչել Թեհրանի նախորդ առաջնորդ Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոսն, որ այժմ ի Փիլիպէ կը գտնուի, և որոշեց արձանագրել զն. Գերապատուութիւն ի շարս առաջնորդական ընտրելեաց։

Ժողովը իւր օրակարգին վրայ դընտուած մնացեալ խնդրոց կարգադրութեանը համար յանձնաժողով մը կազմեց որ ի նիսա պիտի դումարի յառաջիկայ հինգշաբթի ի Պատրիարքարան։

Սոյն յանձնաժողովոյ անդամ կարգեցան.

Գեր. Խորէն արքեպիսկոպոս
Արժ. Յովհաննէս Ծ. Վր. Արշարունի
» Վահան » » Ցակոբեան
» Տաճատ » » Ոսկանեան

Ժողովը զբաղեցաւ անհատական, ամուսնական ու այլ եւ այլ խնդիրներով, և որոշեց՝ Աստուածածնայ տօնին պատճառաւ իւր յառաջիկայ նիստն յետաձգել միւս հինգշաբթիին։

Ըստ որոշման Կրօնական ժողովոյ, Պոյաճըգիւղի նախորդ քահանայ Տ. Աշոտ Պարիկեան Ֆերիդիւղի եկեղեցին պիտի զրկուի, անդ քահանայագործելու համար։

Հայ բժշկական դասուն վրայ արժանաւոր անդամ մ'ալ աւելցաւ է։ Բնիկ Ադրիանապոլսեցի Պ. Կ. Եաղուպեան իւր բժշկական ուսմանց շրջանն յաջողապէս աւարտելով ի Բարիզ Տօքթէօրութեան վկայական ստացեր է։ Տօքթ. Եաղուպեան հմտալից Բէշ մը պատրաստած է, նիւթ ունենալով սրտի հիւանդութեանց համար նորահնար օգտակարագոյն դեղի մը (Strophantus) ուսումնասիրութիւնն։

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Իւսկիւտար, Սէլամլիք Թաղ

(Վաւերացեալ Հասարակաց Կրթութեան Մեծարգէն Պաշտօնատանէն)

Հաստատեալ ի 1885

Վարժարանիս Ե. Տարեշրջանն կ'սկսի յառաջիկայ 16 օգոստ.։ Աշակերտաց վերամուտն է նոյն Դշ. օրն։ Սոյն հաստատութեան մէջ կ'աւանդուին Նախակրթական և Երկրորդական ուսմունք։

Աշակերտիլ փափաքողք պարտին նախապէս ստանալ մտից տոմսն։ Ամէն անոնք՝ որք կը փափաքին հետեւիլ բարձրագոյն դասարանաց, նախնական քննութիւն մը պարտին տալ։

Գիշերօթիկ Աշակերտք եւս կ'ընդունուին։

Կատարեալ խնամք, մասնաւոր հոգածութիւն, իրական յառաջադիմութիւն։ Հայկազեան վարժարանը լաւ կեանք մը կը պատրաստէ վասն հայ ուսանողաց։

Գլխաւոր ուսանելիք են. Կրօնք, Բարոյագիտութիւն, Հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, Անգլերէն, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, Պատմութիւն, Ալգեբրա, Տոմարակալութիւն, Գծագրութիւն, և այլն, և այլն, որք կ'աւանդուին ի ձեռն մի ընտիր և վկայեալ ուսուցչական մարմնոյ։

Առաւել մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Տնօրէնն անձամբ կամ նամակաւ, Իւսկիւտար, Սէլամլիք Թաղ, Փարմաքլըք-Պաքալ փողոց թիւ 17։

655 Հէմդաբէր-Տնօրէն
1—3 Մ. ԱՂԱՅԱՆԵԱՆ

(¹) Պարսկաստանի դեսպանք, որոց երեքն Հայ, Վսեմ. Մելքոն Խան, Նարիման Խան եւ Նազար Աղա։

(*) Պ. որ Պառվէռի ամենատանական ճառին չարունակութիւնը կ'երեւի մեր վաղուան թերթով։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պերլինի Տէօյչ Պանք դրամատան տնօրէններէն Պ. Մաքս Սթանտալի։

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Բեզրոսպուրկի օսմանեան նորընտիր դեսպան Հիւսէյին Հիւսնի փաշա և Զէթինէի նորընտիր դեսպան Թէվֆիգ պէյ, հրաման ստացած են մայրաքաղաքս գալ իրենց պաշտօնատեղիներն ուղեւորելու համար։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Սպանիական կառավարութիւնը Կոլոմ Գ. պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է Վաշինկթընի օսմանեան դեսպան Այէքսանդր Մավրոքէնի պէյի։

Նոյնպէս Իզմէլ Լ. Քոռէյէ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը՝ Պարէզեանի օսմանեան հիւպատոս Եուսուֆ էֆէնտիի։

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշաններու գործածութիւնը։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլը կոմսն և պարսկական դեսպանատան խորհրդական Ճէվատ խան երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

— —

ԿՐԼՏԼ

Ժամանել ազ Սէն Բէթերսպուրգ գոհունակութիւն կը յայտնէ Շաբիր փաշայի Կրէտէ զրկուելուն համար և կը յուսայ թէ Ն. Վսեմութիւն պիտի յաջողի իւր պաշտօնի մէջ։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ կայսերական պաշտօնեայներէն Հաքը Հասան էֆէնտի նախքան թագ օր Թոփդարու հանդիպելու համար Թաղերու մէջ բնակող անկարող ընտանեաց հաց, միս, և դրամական պարգեւներ բաշխեց։

Վեհ. Սուլթանն, իւր հրացանակիր Ահմէտ փաշայի միջոցաւ, տեղեկանալով որ ի Դալամիա յունաց Այի Նիքոլա եկեղեցւոյն հանդէպ բնակող յոյն ընտանիք մը ամենաթշուառ վիճակի մէջ կը գտնուի և թէ տան վարձքը չկրնալով վճարել տանտիրոջ կողմէ արտաքսուած և երեք օրէ ի վեր պատի մէջ ներքև կը բնակի հինգ անչափահաս զաւակներով, յատուկ պաշտօնեայներ զրկեց անդ, որք տուն մը վարձելով այդ ընտանիքը բնակեցուցին և դրամական օգնութիւններ ընելով վճարեցին նաև նորա պարտքերը։

ԹԱՍՖԻՅԻ ԱՐԺԼԹՈՒՂԹՔ

Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, մինչեւ յառաջիկայ փետրուարի վերջը Թասֆիյէի արժէթուղթք ամրողջ արժէքին փոխարէն պիտի ընդունուին մինչև 1299 թուականն անվճար մնացած պարտուց ի հաշիւ։ Զինուորք ևս պիտի կրնան մինչեւ նոյն թուականն իրենց կամ իրենց ազգականաց ունեցած պարտքերը զոցել մինչև նոյն թուականն իրենց ունեցած պահանջներով։

ԽՈՒՎԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՄԲԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կրթական նախարարութիւնն հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է դրծադրելու համար կայս. այն իրատէն, որով հրամայած էր մայրաքաղաքիս մէջ խուլ և համր տղայոց յատուկ վարժարան մը հաստատել։

Կ'ըսուի թէ այս վարժարան, որ գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտներ պիտի ընդունի, սեպտեմբերի մէջ պիտի բացուի։

ՏՐ. ԶԱՄՊԱՔՕ ՓԱՇԱ

Տքթ. Զամպաքօ փաշա Բարիզու բժշկական կաճառի օգոստոս 1/13 ի նստին մէջ կարդացեր է բորոտութեան վրայ իր պատրաստած մէկ աշխատասիրութիւնն որով ցոյց տալ կուզէ թէ բորոտութիւնը տարափոխիկ հանգամանք մը չունի, գեթ ի կ. Պոլիս և ի Փոքր Ասիա։ Ինք մանաւորապէս դիտած է որ երբ ընտանիքի մը մէջ բորոտ մը կայ, միւս անդամները չեն վարակիր այդ ախտէն։ Տքթ. Զամպաքօ կը բացատրէ հիւանդութեան ծագման պատճառներն և ինչ ինչ շահեկան ծանօթութիւններ կը հաղորդէ, արդիւնք իր ուսումնասիրութեանց։ Ըստ իրեն, բորոտութիւնը թեւեւ ո'չ տարափոխիկ, բայց ժառանգական է։

ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի ԶՄԻՒՐՆԻԱ

Ըստ տեղեկութեանց Աբդիէլ լրագրոյն, կայս. անձնական Գանձուն նախարարութիւնն զբաղած է քննելու մենաշնորհի առաջարկ մը զոր մատուցած է ֆրանսական ընկերութիւն մը ունենալով նպատակ դրանսիդի համար վաճառատուներ հաստատելի Զմիւռնիա։ Այս բաժանորդագրական ընկերութիւն 800,000 ոսկւոյ դրամագլուխ մը պիտի յատկացուցէ մթերանոցներու շինութեան։ Ֆրանսայի ճարտարագէտք, որոց յանձնուած է գործոյն կազմակերպութիւնն, ի մեծագ Զմիւռնիա պիտի հանին։ Կը կարծուի թէ այդ վաճառատունը պիտի կառուցուին Այյէրնի երկաթուղւոյ կայարանին մօտ։ «Հարկ չկայ բացատրել, կը յայտնէ Աբդիէլ, թէ այս ձեռնարկ, որուն նախնական գաղափարը վեհ. Սուլթանին կը պարտինք, որքան օգտակար պիտի ըլլայ Զմիւռնիոյ և համայն Արեւելից վաճառականութեան։»

— —

ԵՒԱՆԳԵԼԻԱ

Եալովայէն օգոստոս 2 թուականաւ հետեւեալը կը գրեն առ Թ--էզ.

«Վեց աւազակներ Եալովայի շրջակայ Ֆէրիհ գիւղն արտի մը վրայ յարձակելով կազէլ անուն մարդ մը ու եղբայրը լեռը կը տանին և 400 ոսկի փրկանք կը պահանջեն։ Աւազակները կազէլը վար դնելով եղբայրը գիւղ կը զրկեն որպէս զի փրկանքը բերէ։ Եղբայրը գիւղ երթալով խնց կուսայ կառավարութեան որ անմիջապէս ոստիկաններ կը զրկէ այդ կողմը։ Ոստիկանք այդ տեղն հասնելով կազէլը կը գտնեն նոճիի մը կապուած, կոկորդէն ու ծոծրակէն կտրուած, գնդակով մը վիրաւորուած և այրուած։ Ոստիկանք անմիջապէս քննութիւններ կատարելով կը ձերբակալեն չարագործներն, որք մօտակայ գիւղ մը բնակող գաղթականներ էին։ Չարագործք Գարամուսալի բանտը տարուելով կը խոստովանին իրենց ոճրագործութիւնը։

«Յուլիսի 7րդ գիշերն եւս 7-8 աւազակք Եալովայի շրջակայ գիւղերէն միոյն մէջ Երկի անուն մարդու մը տունը կը մտնեն կողոպտելու համար։ Տնեցիք օգնութիւն աղաղակելով աւազակները Երկին կ'սպանեն և նորա եղբայրը վիրաւորելով խոց կուտան։ Ոստիկանք աւազակներն հալածելով կը ձերբակալեն նոցա պետ՝ Զէրքէս Գարա Մէհմէտ։ Քիչ յետոյ կը ձերբակալեն նորա միւս ընկերները։ Տեղական կառավարութիւնը նոյնպէս ձերբակալած է Զէնկիլէրցի Յովհաննէս անուն չարագործ մը որ գաղթական մը սպաննած էր։

Անատոլուի երկաթուղեայ օսմ. ընկերութեան անդամք՝ Պ. Պ. Միէմէնս, Քուլա և Սքրօխտէր մեկնեցան մայրաքաղաքէս ի Պերլին։

—Օսմ. փարոսներու վարչութեան անդամ Միշէլ փաշա երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ Փարիզէն։

—Կրթական նախարարութեան պաշտօնական յայտարարութեան համաձայն Միլթիէի և նախնական վարժարանի գասախօսութիւնք պիտի սկսին օգոստոս 19ի շաբաթ օրն։ Աշակերտիլ փափաքողք պարտին մինչեւ օգոստոս 15 նոյն վարժարանները դիմել հարկ եղած քննութիւնները տալու համար։

—Լէվրը Շաբէյէ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ աւազակապետ Գանը Հիսէյին օղլու Օսման իւր երկու ընկերաց հետ չորս ձի գողնալով խոյս տուած պահուն ոստիկանք վրայ կը հասնին և կը ձերբակալեն նորա ընկերներէ մին. Օսման և ընկերը խոյս կուտան։

Նոյն լրագիրը կը պատմէ թէ ոստիկանք հալածելով երեք չորս աւազակներ, որք ձիեր գողցած կը փախչէին, յաջողած են ձիերն աւազակաց ձեռքէն առնուլ եւ վերադարձնել իրենց տերաց։

—Գանտիլի ոստիկանութիւնն անցեալ օր Երկի անուն չարագործ մը ձերբակալեց, երբ սա գիւղին մէջ կը թափառէր։ Երկիի վրայ խուզարկուելով բանալիներ և գողութեան յատուկ գործիներ գըտնուեցան։

—Բէժիի վարչութեան կողմէ կարգեալ մասնախուզմ մը կը քննէ ընկերութեան Բուվէլիի ընդհանուր քննիչ Զէյնէլ աղայի հաշիւները։

—Պետական Խորհրդոյ օգնական անդամներէն, նախկին Մեծ-Եպարքոս վախճանեալ Սաֆվէթ փաշայի որդին, Ֆաիզ պէյ, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած է։

—Սրքուհի նաւարանին գործաւորներէն Եալիլ անուն Լկամեայ պատանի մը, որ Շապան անուն ուրիշ գործաւորի մը մահուան պատճառ եղած էր, եղեռնագործ ատենին առՀեւ դատուելով, երեք տարի և ինն ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

—Սիլիսարէցի քառասուն երեք իսլամ գաղթականներ, որք ցամաքի ճամբով երէկ մայրաքաղաքս եկած էին, ի Պրուսա Միխալիճ գաւառակը զրկուեցան բնակութիւն հաստատելու համար։

—Տրապիզոնի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ զինուորական քննիչ յանձնաժողովն, որ երկու ամսէ ի վեր Տրապիզոն կը գտնուէր, իւր պաշտօնն աւարտած լինելով կարին ուղեւորեր է։

—Սպարապետ Դրան հեծելազօրաց ճիւղին պաշտօնատարներէն տեղակալ-դնդապետ Իպրահիմ պէյ Բէշթա ուղեւորեցաւ, ի հաշիւ կայս. կառավարութեան ձիեր գնելու համար։

—Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատար Տ. Վուլքովիչ այս պահուս Պ. Նաչվիչի քով կը դտնուի ի Վիէննա ուր տեսակցութիւն մը ունեցեր է Քալնօքի կոմսին հետ։

—Սթոքհոլմէն կը գրեն թէ Շուէտի թագաւորը կոչունք մը տուեր է ի պատիւ կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպան Մոհսին խանի որ անդամ կը գտնուի իւր անդամ արուեստագիտաց հանձնաժողովին։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՀԱՎԱՍԻ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 19 օգոստոս.

Երէկ տեղի ունեցաւ Դիւզամէրոյ մեծ հայկերեցին, որուն կը մասնակցին տան երեք հարք գիւղապետք։

Հանրապետութեան նախագահն իր բաժակաճառին մէջ ըսաւ թէ Հանրապետութիւնը թոյլ տուած էր Ֆրանսայի վերտին գրաւել իւր ասպիճանը. յարեց թէ օտար ազգերը Նպաստեցին Արուեստահանդէսին յաջողութեան, որ Եւրոպոյ խաղաղական մեծագոյն յիշատակարանն է։

Լոնտոն, 19 օգոստոս

Եղեռնաբանաց ժողով.—Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Սըր Ճ. Փերիսըն, պատասխանելով Երեսփոխանի մը որ կ'ուզէր գիտնալ թէ համաձայնութիւն մը հնգուած է Դերմանիոյ հետ, ըսաւ թէ խանգլիական կառավարութիւնը, եթէ պատերազմ պատահի, մասնաւոր պարագայներէ պիտի ներշնչուի։ յարեց թէ կառավարութիւնը ոչ մէկ յանձնառութիւն ստորագրած է։

— —

ԱՐԵՒ. ՀԵՌԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Պերլին, 19 օգոստ.

Ռուսիոյ Գահաժառանգ իշխանը ներկայ պիտի գտնուի գերմանական մեծ ռազմափորձերուն։

Պելկրատ 19 օգոստ.

Սերպիոյ Խնամակալութիւնը իրընդակցական հեռագիր մը ուղղեց Աստրիոյ կայսեր, նորա տարեդարձին առթիւ։

Բարիզ, 20 օգոստ.

Գաւառային ժողովոյ բացումը տեղի ունեցաւ բովանդակ Ֆրանսայի մէջ առանց ոեւէ կարեւոր միջադէպի, ի բաց առեալ Պաս Ալբ, ուր ժողովին նախագահը բուռն առեւնարանութիւն մը ըրաւ ընդդէմ կառավարութեան։ Երեսփոխան Պ. Անտրիօ անուանուած էր նախագահ այդ ժողովին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 8 օգոստոս

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Տիաց. ... Սերի		17 31
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	17 31
Բերսայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 31
Կէս օրին	»	17 34 ½

ԲԱՆԿՆԵՏՈՒՄԵՔ

Օսմանիէթի դէնէրալ	Ազգ. Լ.	4 16
Քրէտիտ դէնէրալ	Օսմ. »	8 25
Պանք տը Գոնա	» »	7 8
Սոս. Շանտ է վէրէօր	» »	4 27
Թրամուէյ	» »	465
Բուլվէլի երկաթուղի	Ֆր.	59 75
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բանքնոթուղթ Լաֆիսմի		106 ½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 19 Օգոստոս ժամ 5 վայր. 15 երկկոյ

Ազգ. քոնսոլիտ		98 ¼
Օսմ. »	Սերի Դ. բացուեցաւ	16 ⅛
» »	» գոցուեցաւ	16 3/16
» »	» Ա.	28 ¾
» »	» Բ.	16 ¾
» »	» Գ.	16 ⅛
Օթոման 1873		92 ¼
Փոխառութիւն 1877		100 ½
Պանք Օթոման		10 ¾
Ռուսական փոխառ. 1879		101
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէյէ		90 ½
» առանձ. (Բրիվիլէյէ)		104 ¼
Տպրա Սպանիէ		84 ¾
Տօմանիայ փոխառ. Բօնֆրտ		102 ½
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 39½

Վիէննա, 19 Օգոստոս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 65
Օսմանեան երկաթուղի	31 10
» Բէժիի բաժնեթուղթք	108
Բարիզ, 19 Օգոստոս ժամ 3 վայր. 45 երկկոյ	
Ֆրանսական Լոնտի 4 ½ %	104 35
» » 3 %	85 55
Օսմանեան քօնսոլիտ Սերի Դ. բացուեցաւ	16 37 ½
» » » գոցուեցաւ	16 37 ½
» » » Բ.	16 80
» » » Գ.	— —
Սմանեան երկաթուղի	60 25
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	522 50
Դերեսի Լիմիտ	637 50
» Ցեմենիէ	1278 75
Գոնդուսա տ'Լյուսիդ	85
Սուէզի ջրանցք	2280
Խասյական Ռանտի	92 82 ½
Ոպանիակ տը (արտաքին)	73 ¼
Եգիպտական միացեալ	457 50
Բրեսիրիթէ Թիւրք	460 —
Հէյլենական 5 %	469 37 ½
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 22

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆՆ Ի ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

Մի շաբաթից ի վեր գտնվելով Կ. Պոլիսում, ծանօթացայ մի քանի հայ պարոնների հետ, որոնք տեղեկանալով Զվիցերիայի ուսանող եղած լինելս, սաստիկ հետաքրքրվեցան այնտեղի հայ ուսանողական կեանքով։ Զգալով որ այդ հետաքրքրվողների թիւը շատ կ'լինի Պոլսում, աւելորդ չ'համարեցի մի քանի տեղեկութիւններ տալ Ժընէվի ուսանողների մասին Աբէ-եբէլի յարգելի ընթերցողներին։

Ներկայումս Զվիցարիայում կան մօտաւորապէս 45—46 հայ ուսանողներ թէ ուսանողուհիներ։ Մեծամասնութիւնը կազմում են ուսանողները, այն ինչ ուսանուհիների թիւը վեցի է միայն հասնում։ Զվիցերիայի հայ ուսանողութիւնը բաժանված է երկու քաղաքների մէջ միայն՝ Ցիւրիխ եւ Ժընէվ։ Ցիւրիխում մէկ ուսանող և մի ուսանողուհի միայն կան, երկուսն էլ Կովկասեցի, որոնցից առաջինը քիմիական բաժնումն է սովորում, իսկ օրիորդը մանկավարժութիւն է ուսանում։ Իսկ մնացածները, բոլորն էլ խմբված են Ժընէվում։ Դոցա թիւը 13—14 է է հասնում, որոնցից երկուքը միայն տաճկահպատակ երիտասարդներ են և բժշկութիւն են սովորում, իսկ մնացածները ռուսահպատակ երիտասարդներ և օրիորդներ են։ Սոքա ուսման կողմանէ բաժանվում են հետեւեալ կերպով. երկու ուսանող եւ երկու օրիորդներ ուսանում են բժշկական ֆակուլտետում, չորս թէ հինգ ուսանող եւ մի ուսանողուհի հասարակական գիտութիւնների բաժնում, չորրորդ ուսանողուհին մանկավարժութիւն է սովորում և հինգերորդ ուսանողուհին, որ նոր է եկած, դեռ պատրաստվում է համալսարան մտնելու։

Ինչպէս ընթերցողը տեսնում է, Զվիցերիայի հայ ուսանողութեան մեծամասնութիւնը Կովկասցիներ են կազմում, իսկ օրիորդները բացառապէս Կովկասցիներ են, որոնք, թէ և Ռուսաց ուսանողուհիների թուի հետ համեմատելով շատ անը. շան թիւ են կազմում (Զվիցերիայում մօտ 250 ուսուցչի, ուսանողուհիներ կան), այդուամենայնիւ մեզ-հայերիս-համար դա շատ ուրախալի երեւոյթ է։ Վերջապէս հայերն էլ սկսում են հասկանալ որ բարոյագոյն ուսումը իդեալն սեռի համար նոյնքան անհրաժեշտ է, որքան արականի համար։ Այն ժողովուրդը, որը հոգ չէ տարել իր իդեալն սեռի կրթութեան վերայ, երբէք չէ կարող լիակոտմանի առաջադիմութիւն անել, նրա առաջադիմութիւնը չատ նեղ, միակողմանի կ'լինի եւ կաղէ կաղ կ'ընթանայ։ Կարծում եմ արդէն ժամանակ է մեր «ազգասէրներ» եւրոպացի հայերին (խօսքս պղտեցող վրայ է) հասկանալ այս տարբերան փոխը, և գոնէ իրենց ասիացի Կովկասի եղբայրներից օրինակ վերցնել։

Եւրոպական հայ ուսանողներին ընդհանրապէս և Զվիցերիայի ուսանողներին մասնաւորապէս տեսնողը մի բան եւս խլկոյն նկատում է։ այն է որ տաճկահպատակ հայ ուսանողները բացառապէս հարուստներ են, այն ինչ Կովկասցիների մէջ հարուստ ուսանողը չատ հազուագիւտ է։ Ծաւ մասամբ, թէ օրիորդներ և թէ ուսանողներ, եթէ չասեմ չքաւորներ գոնէ շատ չքաւոր դրամ ստացողներ են։

Զվիցերիայում կեանքը թանկ չէ, եթէ կանոնաւոր և միջակ ապրել, իսկ հարուստ մարդը, լինի դա ուսանող թէ մի ուրիշ, փող ծախսելու տեղ շատ կարող է գտնել։ Ժընէվում ամսական հարիւր ֆրանքով բաւականին լաւ և առողջ կեանք կարելի է վարել, բայց թող գիտնայ ընթերցողն որ կան և այնպիսի հայ ուսանողներ, որոնք ամսական 50—60 ֆրանքով են եռ. գնում, իսկ Ռուսների մէջ դրանից աւելի չքաւորները կան։ Եւ չնայած այդ բոլորին, նրանք երբէք չեն վշտանում, այլ միշտ տոկունութեամբ աշխատանքն ու առաջ տանում իրենց ուսումը։ Մի այն թէ դժբախտաբար շատ անգամ բաւական չէ ուսանողին բարոյական տոկունութիւն ունենալ, այլ դրա հետ անհրաժեշտ է, այդպիսի չքաւոր հանգամանքներում, և եղան առողջութիւն, որը յաճախ չէ պատահում։ Իսկ այդ ժամանակ . . . ուսանողը զոհ է գնում հաղարու մի տեսակ հիւանդութիւնների ու իր հետ սառը գերեզման է տանում իր տարիներով ձեռք բերած ուսումը ու գիտութիւնը։ Մեր հաստատութիւններն այդպիսի դէպքերում երբէք թող չցանին մեռնողի վրայ . . .

Զվիցերիայի հայ ուսանողութեան մէջ կայ երկու ուղղութիւն։ առաջինը զուտ մասնագէտներն են, որոնք պարապում են բացառապէս իրենց մասնագիտութիւնով և իրենց մասնագիտութիւնից դուրս ոչինչ չեն կամենում ճանաչել։ սոքա ա

հիները 18 տարեկանից մինչեւ 21 կամ 22 տարեկան օրիորդներ են (մէկը միայն քիչ աւելի հասակով է և ամուսնացած է արդէն)։ Գալիս են Զվիցերիա մեծաս մասամբ մինակ, երբեմն որ և է մի բարեկամի ուղեկցութեամբ։ Մինակ գալուց, ի հարկէ, փոքր ինչ դժուարութիւններ են լինում, ինչպէս առ հասարակ ամեն լեզու չգիտցողի համար։

Հասնելով Ցիւրիխ կամ Ժընէվ մտնում են մի մասնաւոր ընտանիքի մէջ թէ՛ սովորելու և թէ լեզուն սորվելու։ Երբ փոքր ինչ ընտելանում են լեզուին, այնուհետեւ սկսում են համալսարան յաճախել։ Համալսարանում իսկական ուսանող լինելու համար անհրաժեշտ է ունենալ միջնակարգ դպրոցի վկայական, առանց վկայականի ազատ ունկնդիր միայն կարելի է լինել։ Կարելի է և պատրաստվել ու քննութիւն բռնել հանալարան մտնելու։

Զվիցերիա հասնելուց յետոյ նոքա (օրիորդները) ծանօթանում են հայերի հետ և այնուհետեւ այնպէս են լինում, ինչպէս երեքն ընկեր երկրում։ Ուսանողները և ուսանողուհիները միմիանց հետ հաւասար ընկերներ և բարեկամներ են։ Նոցա մէջ այնպիսիներ կան, որոնք մասնորապէս շատ ուսանողներից բարձր են, իսկ բարոյապէս . . . Օհ, բարոյապէս, կարծումեմ, բոլոր հայ օրիորդները միշտ եւ ամեն տեղ համայն իգական սեռի բարոյականութեան տիպարն են։

Ահա այն բոլոր տեղեկութիւնները, որ կարելի է ընդհանրապէս տալ Զվիցերիայի հայ ուսանողութեան մասին։

6 օգոստ. 89 ՀԻՆ ՈՒՍԱՆՈՂ

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1889ի

ԷՅՖԵԼ ԱՇՏԱՐԱԿ

Այս մեծ Արուեստահանդէսին գլխաւոր յատկանիշն է Էյֆելի չնչած աշտարակը։

Պատկերազարդ լրագիրները, ամեն նկարագիր Արուեստահանդէսին, ամեն ոսկերչյայ խանութներու մէջ, ամեն թղթավաճառի, գրավաճառի խանութի մէջ, մինչեւ իսկ փողոցները, կամուրջին գլուխը, Քէօն, Վայս, Բէրշրօն, Պօն Մառէչ, ուր որ երթաք և ուր որ չերթաք, Էյֆելի աշտարակին պատկերը, օրինակը, դունաւոր կամ անգոյն, թուղթէ կամ փայտէ, արծաթէ և մինչեւ իսկ ոսկիէ տեսաք հանապազ։

Ուրեմն լաւ է որ չերկարեմ ձեւին նկարագիրն ընելով և գոհանամ ըսելով ինչ որ թերեւս ծանօթ չէ։

Զորս ոտք, չորս սիւներ, քառակուսի մը կը կազմեն հողին վրայ, իրարմէ հարիւրական մեթր հեռաւորութեամբ։ Այս սիւները շատ ամուր հիմանց վրայ են, այնպէս որ, միայն այդ չորս հիմունքը հաստատելու համար մինչեւ քսան մեթր փորեցին հողը և շատ դժուարաւ կարող եղան վստահութեան արժանի յատակ դրանել։ Զբսի թէ այս աշտարակը Շան տը Մարսի մէջ է, Արուեստահանդէսին մէջ, բայց ոչ կեդրոնը, այլ մերձ Սէն գետին։ Եւ ըստ որում գետեզերքը ջրոյ ներկայութեամբ հողը կակուղ է, և խորը կաւուտ, քառասուն մոտածել հարկ էր աշտարակին չորս ոտքերը անդ դընելու համար։

Զէ թէ միայն այս առաջին խորհրդածելի կէտն էր, չինութեան սկսելէ առաջ, այլ նաև դիտուեցաւ թէ այդ չորս հիմունքը, որք 10000 քառակուսի մեթր տարածութեան վրայ դըրուած են, փորուելով անհաւասար կարծրութեամբ հողի վրայ կը դընուէին։ Այնպէս որ, եթէ չնախատեսուէր, երկաթեայ ծանրակշիռ զանգուածին բեռան յենարանք անհաւասար պիտի դիմադրէին և եթէ ոչ անմիջապէս՝ քանի մը ամիսէն և կամ քանի մը տարիէն Էյֆելեան աշտարակը պիտի ծռէր դէպի դեւեղերք դոդցես ի նշան խոնարհութեան։

Չայն մտածելով և կանխաւ խորհելով է որ Էյֆել, աշտարակին հայրն, կարծեմ ի նշան յարգանաց, նորա մէն մի ոտիցը ներքեւ դրաւ մասնաւոր ջրաբաշխական մեքենաներ, որք ջրաբաշխական մամուլին սկզբան վրայ հիմնուած կարող են, եթէ տեսնեն թէ կը հակի յայն կողմ՝ վեր առնել և նորա հպարտ դադաթը ուղիղ կեցնել մարդկային քաղաքակրթութեան վրայ։ Այս ջրաբաշխական գործիքներ շատ զօրաւոր են խոնարհ կերպարանքով, և մարդ մը միայն կարող է ահագին բեռ տեղէն խախտել նոցա միջոցաւ։

Այս նախազգուշութիւններէն յետոյ, չորս հիմանց վրայ կ'սկսին բարձրանալ չորս սիւներ, երկաթեայ, բայց ոչ միակտուր զանգուած, այլ փոքր ձողեր, թեթեւ կերպարանքով իրարու կցուած, այնպէս որ հեռուէն նուրբ ժանեակ մը կը թուի, ուստի լոյսը կը թափանցէ և հովն չէ դիմադիր։

Սակայն չորս սիւները ուղղահայեաց չեն, այլ կը շեղին դէպի քառակուսոյն կեդրոնը։ Գեռնէն 40 է աւելի մեթր բարձրութեամբ իրարու հանդիպելով և չորս կամարներ ձեւացնելով ի մի կը ձուլուին։

Անդ է առաջին յարկն Աշտարակին, որ ունի կարծեմ 4000 քառակուսի մեթր տարածութիւն, ըսել է ընդարձակ ասպարէզ ուր պալատ մը կարելի է շինել։

Անկէ վերջ կուգայ երկրորդ յարկ մը, բնականաբար նուազ տարածութեամբ և առաւել բարձրութեամբ, վերջապէս և երրորդ յարկ մը, ևս առաւել բարձր։ Ընդ ամենը 300 մեթր բարձրութիւն է գեռնէն ցդագաթ, ոչ աւելի ոչ պակաս, ինչպէս ոմանք կը կարծեն։

Այսպիսի մեծաղոսկի հսկայ մը ինչպէ՞ս կարելի է երկրաչափը պատրաստէ և ինչպէ՞ս կարելի է շինէ։

Այժմեան ճարտարագիտաց արուեստը ահա այստեղ կը փայլի, և կը յայտնուի թէ ըլլայ Էյֆելի աշտարակը, ըլլայ Մեքենայից պալատը, կառապիտի կամարջը, նոյնքան հիանալի է շէնքին շինութեան գործը որքան շինուած տեսքն ու վայելքը։

Այս մասին ըսեմ երկու խօսք։

Երկաթակերտ շինութեանց սկզբունքն է կատարեալ ճշդութեան պայմաններով ամենամեծ թուով փոքրիկ երկաթի կտորներ իրարու կցել, նոցա չափն ու դիմադրական կարողութիւնը ճշդիւ գիտնալով։ Բնաւ մեծ կտորներ պէտք չէ գտնուին և կը տեսնէք թէ որքան գիտութեան նոյնքան համբերութեան գործ է։

Անդամ մը որ ընդհանուր ձեւն որոշեցիք, չենքին մէն մի մեծագոյն հատուածն ի՞նչ բեռ պիտի կրէ, որքա՞ն պիտի կշռէ, ո՛ր կողմէն պիտի ճնշուի և ի՞նչ վտանգ կայ քայքայման, հովը ի՞նչպէս պիտի ազդէ վրան,—այս ամենը յոռեգոյն պայմաններու մէջ կը նախատեսուի և կը չափուի։ Ապա կը մնայ մեծ մասնց կազմութիւնը գըտնել փոքրիկ երկաթեայ ձողերով, որք իրարու պիտի կցուին, կամ լաւ ևս պիտի կոռուին, փոքրիկ երկաթեայ դամերով, որոց անունն է ռիվէթ, և որոնք դերձանին դերը կը կատարեն։

Ճարտարագէտն ընդհանուր ձեւը կը գծէ, կ'որոշէ, մեծ բաժանումները ևայլն կը սահմանէ. նորա օգնականք, աշխէպրական + երով կը հաշուեն այդ դիմադրութեան չափերը կը գտնեն և կը գծեն ամեն մասունքը։ Գծել, գծել, միշտ գծել է նախապատրաստական աշխատութիւնը. այս գործողութիւնը այժմ չատ դիւրացած է «Ռիվէթ կոռֆէթ» կոչուած նոր գիտութեամբ մը, որ գրեթէ չկարակէ 15 տարի առաջ և որոյ անունը գուցէ առաջին անգամուն համար կը տրուի այստեղ։ Մի միայն Էյֆել աշտարակին համար 500 հատ ճարտարագիտական պատկեր և 2500 հատ ալ այնպիսի պատկերներ գծուեցան որք գործաւորաց ձեռքը կը տրուին, անոր վրայ երկաթը ձեւելու կտրելու համար։

Սովորաբար երկաթէ չէնք շինող մը կ'երթար, մինչեւ ցարդ, վաճառականէն գնելու բոնոնէլի կամ այլ յարմար ձեւին տակ և բերելու չէնքին վրայ կտրելու, ծակելու, յարմարցնելու համար։

Ասանկ բան չըբաւ Էյֆել։

Դարբնոցներուն հրաման կը տուէր այսինչ չափով և ձեւով երկաթի կտորներ կտրելու դարբնելու և խրկելու Լէվալլուա Բէռանէի երկաթագործական գործարանները։ Այն տեղ վերոյիշեալ պատկերները գրուած են, ամենայն ճշդութեամբ, և այնքան ուշադրութեամբ որ գծի մը հաստութեանը չափ սխալ չըլլայ՝ կը մաքրուին, կը կտրուին, կը ծակուին, և վերջնական պատրաստ վիճակին կը բերուին, այնպէս որ երբ երկաթուղին բեռցած ի Շան տը Մարս հասնին ոչ այլ ինչ մնացած է գործաւորաց, այլ եթէ ծակերէն դամելով տեղը դնել։ Այս մասին կատարուած ճշդութիւնը, գործին մաքրութիւնը և խնամքը հակիրճելու համար, ըսեմ թէ ծակին մէկը եթէ դեկ պոմեդրդ դիլեմեր քովինի ծակուած է՝ այն կտորը մէկդի կը դնեն իբր անյարմար և նորը կը շինեն։ Պ. Էյֆել և իւր աշխատակիցք այսքան անդութ են այս մասին։

Երբոր Էյֆելի աշտարակը լմնցաւ, փորձի համար երկրաչափներ կանչեցին որպէս զի չափեն թէ լաւ ուղղահայեա՞ց է թէ ներքեւի չափով մը կը հակի յաջ կամ յահեակ։ Այնքան լաւ էր դիրքն, որ երեք կողմէն առանցքը կատարեալ ուղղահայեաց էր և մէկ կողմն միայն առանցքը շեղ էր։ Ի՞նչ սոսկալի բան, Էյֆել բարկութենէն կարմրած պէտք էր ըլլալ։ Դիտէ՞ք որքան ծուռ էր։ Մէկ դամի մը կէս հաստութեան չափ, հազիւ 5-6 միլիմեթր։ Ուրիշ յատկանիշ մը ճիշդ հաշուելու, լաւ գործելու, լաւ կազմակերպութեան։ Երբ աշտարակը կը շինէին, գեռնէն մի քիչ բարձրանալէն վերջ, այնպիսի հանդարտ, յամր և անխռով գործը առաջ կ'երթար, այնպիսի անվրդով և կանոնաւոր կը բարձրանար և հաւասարաբար լուութիւն մը կը տիրէր որ անցորդք կը կարծէին հեռուէն թէ դադար կայ և չեն գործեր, մինչդեռ հեռագիտէ մասնիկք կը հասնէին, գործեօք վեր կը հանուէին, իրենց տեղը կը հաստատուէին և կարծես հմայիչ զօրութեամբ մը աշտարակը կը բարձրանար, ինչպէս եթէ դարաւոր

Այժմ որ յաղթանակն անժխտելի է, այս պատճառաբանութեանց անհիմն և անտեղի ըլլալը կը յայտնուի և նոյն իսկ բաղդաւոր իրք մեծ մասամբ և հեռաբրքիր այլ ի՞նչպէս ի գագաթն աշտարակին։ Ասկայն ինչ որ ալ ըլլայ, եղաւ վայրկեան մը յորում վերանդեցաւ Էյֆելեան աշտարակը և կընար ըլլալ որ 1889ի արուեստահանդէսը առանց Էյֆելեան աշտարակին տեղի տեսնեար, բան մը որ այժմ կըրնանք դատել իրը մեծ վնասնդ, ինչու որ Մեքենայից Պալատն ու Էյֆելեան աշտարակն, երկուքն առանձին բաւական պիտի ըլլային ամբողջ արուեստահանդէսը վերկենալու եթէ ներքին այլ հրապոյրք չըլլային այսքան ճոխ։ Թող որ ինդիր է թէ, արդեւօք յիրաւի այսքան փայլուն պիտի ըլլա՞ր 93ի հարիւրամեակի հանդէսն առանց այս երկու հրաշալեաց ձգողական զօրութեան։

Այս պարոնայց հարցուփորձին մին էր նաև թէ ի՞նչ օգտակարութիւն կ'ունենայ 300 մեթր բարձրութեամբ աշտարակ մը։ Պ. Էյֆել այս տեսակէտին պատասխան մը տուաւ երբ առիթը ներկայացաւ գիտական հայկերոյթի մը մէջ։ Աւելի գործնական պատասխան տուեցաւ հաստատելով աշտարակին գագաթը մէտէորաբանական և քիչ մ'ալ ատեղագիտական գիտարաններ։ Արդարեւ Բարիզի պէս քաղաքի մը համար, ուր սակայ օդն ամպոտ է և առաւել սակայ միգապատ, շատ յարմար է ունենալ կէտ մը որ, թանձր մառախուղին խոնաւ խաւէն վեր, լոյս, արեգակ տեսնէ ցերեկը, լուսին և աստեղք գիշերը։ Մէկ նշանաւոր խաւասում, մէկ կարեւոր գիտողութիւն, զոր ցածէն ան կարելի պիտի ըլլար կատարել՝ շատ և շատ կընայ փոխարինել այս յոյսեր։ Այս ժամուս անդ հաստատուած են մէտէորաբանական գործիքներ։ Պ. Ժանսըն, հեռուն կը տեսնէ և կը բանակցի։ Երեկոյին էլեկտրական փառաւոր լոյս մը, որ կընայ ամեն կողմ ուղղել իւր ուղղագիծ և զօրաւոր շառաւիղները, փարոսի մը կերպարանք կուտայ անոր, փարոս մարդկային ակիանոսին մէջտեղ։ Պ. Էյֆել, նոյն ատենաբանութեան մէջ ըսաւ.

«Զէ թէ միայն աստեղագիտութեան, բուսական տարբերագիտութեան, մէտէորաբանութեան և բնագիտութեան համար չահեկան դիտողութիւններ կը խոստանայ, չէ թէ միայն պատերազմի ատեն Բարիզն Ֆրանսայի հետ հաղորդակցութեան մէջ պիտի դնէ տեսական հեռագրով, այլ նաեւ նոյն ինքն գիտական յառաջդիմութեան հանդամանք մ'ունի, քանի որ ճարտարագէտին արուեստական յառաջդիմութիւնը ցոյց կուտայ։»

Սակայն գիտական յօդուածի մը նիւթ կ'ընեմ աշտարակին այս տեսակէտով ծառայութիւնները և կ'սպասեմ որ շարունակուի քանի որ տակաւին արդիւնք չէ կարելի յուսալ։

Արդէն ժամանակ կայ։ Աշտարակը Պ. Էյֆելի ապրանքն է, սակայն Շան տը Մարս, այսինքն հողը, Բարիզ քաղաքինն է և Պ. Էյֆել 20 տարուց համար արտօնութիւն ունի։ Ծակաւին քսան տարիներ պիտի մնայ այնտեղ աշտարակը, թէպէտեւ քակուի ամբողջ արուեստահանդէսը, և ժամանակ ունինք երթալու ու դադաթն ելլելու։ Անկէ վերջ, եթէ նորէն համաձայնին պիտի մնայ, ապա թէ ոչ պիտի ըսեն Պ. Էյֆելի,—ա՛ռ տար աշտարակդ և ուր որ կ'ուզես հոն տնկէ։

Այժմ վերջին հարցում մը կը մնայ ընել։

Արդեւօք կարելի՞ է այս աշտարակէն աւելի բարձր ուրիշ մը շինել։ Շինողք կը կարծեն թէ այո։ սակայն բաներ կան զոր պէտք չէ մոռնալ։ Բարձրութեան տեսակէտով չկայ արդելք, որչափ բարձր ըլլայ անկարելի չէ շինել, քանի որ Պ. Միւնիսհաւզընի պէս չէնքին վերի ծայրէն չպիտի սկսին։ Ցեսեք ի՞նչ կայ։ Ասանկ չէնք մը հովը ուժգին փչած ատեն պէտք է դիմադրէ։ և զանազան մասունք որքան միմանց լաւ կապուած ըլլան, չէնքը միակտուր իսկ ըլլայ, հովը կընայ կործանել եթէ լաւ նստած չէ։ Արդ, ներկայ աշտարակն, որ 300 մեթր բարձրութիւն ունի, լաւ նստած ըլլալու համար 10000 քառակուսի մեթր տարածութեան մը վրայ է, ըսել է բարձրութեանը մէկ երրորդին չափ կողերով քառակուսի յատակ մը ունի։ Ուրեմն աւելի բարձր աշտարակի համար աւելի մեծ տարածութեամբ յատակ հարկ է եւ հետեւաբար աւելի մեծ կամարներ բան զէյֆելինն։

Այժմեան մեր կարողութենէն վեր է 50—60 մեթրէ աւելի խոտոր ուղղութիւն մը տալ հիմէն բղխեալ ոտքերուն, որով չորս ոտից հեռաւորութիւնն ասնց կրկնէն, այսինքն 100—120 մեթրի չափ միայն կընայ ըլլալ, և ոչ աւելի։ Ուրեմն մեծ ապահովութիւն չկայ բարձրագոյն երկաթեայ աշտարակի մը շինութեան մէջ և յանդուգն ձեռնարկ կընայ համարուիլ սա գէթ առ այժմ։

Ց. ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՌԱՔԱՆԿԱՐԳԱՑՈՒՆ ԾԷՊԻՒՍ

Տ...

Պատիւ ունիք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՏՈՒԼԼԱՏ ԵՂԲԱՐՑ քով տան և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ Բէրայի Մեծ փողոցին մէջ ի թիւ 301 Տրիվիվիի Վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆեպի-ս անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փութով յառաջ կը տարուին եւ բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։

Լուսանկարչական արուեստին մէջ մեր երկար փորձառութիւնը, հասարակութեան մեզ ընծայելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հաստատ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յանձիք մեզ ընծայել ձեր յանախորդութիւնը։

Ընդունեցէք հայրն։

ԲՈԼ ԹԱՒՈՒԼ
ԿՈՒԷԿՈՒԱՌ ՏԷՐ ԱՐՍԷՆ
ԱԼԵՔ. ԳԱԼՃԵԱՆ

Ն-թէկն ոգեկոչուած Ազգասէր եղբարց

1—75
654

AU GRAND RABAIS

ՏԻՐԱՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ

360, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 360

ՍԷՆԹ-ԱՆԹՈՒԱՆ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅՆ ԴԷՄ

—o—

Սոյն վաճառատան մէջ գտնուած ապրանքներն, որոց տեսակի զանազանութիւնն և ընտրութիւնն ինչպէս նաեւ գնոց աժանութիւնը հաստատուած են արդէն իւր բազմաթիւ յաճախորդներէն, այս անգամ եղանակին վերջանալուն պատճառաւ ԴՈՒՇԱՐԱՆԻ ԳՆԵՐՈՎ ի վաճառ հանուած են։ Այս մեծապէս զեղչեալ գներով վաճառումն սկսած է և պիտի տեւէ մինչեւ օգոստոս ամսոյ վերջը։

649 4—12

ԼԸՆՏԸՆ ԷՅԻՒԲԸՆՍ ԳՕՐԲՕՐԷՅԸՆ

Հիմնեալ 1720ին

Վաճառական դրամագլուխ եւ դիզուած հասոյթք ըստ 1888 Դեկտ. 31ի հաշուեկշռոյն

Անգլ. Ոսկի 3,532,522

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ
Յուլիս 1889

Ստորագրեալս պատիւ ունիմ ծանուցանելու յաճախորդացս՝ թէ պարոն ԹԼՕՅՈՒ ՍԹԷՓԱՆՈՒ ոչ եւս իմ ծառայութեան մէջ կը գտնուի։

Գրիգոր Ալ.
ԹՈՄԱՍ Ժ. ՄԱԼԹԱՍ

Թ. 4 Ա 5 Մանուկեան Խան
Թրամուէյի հրապարակ
Գալաթա, Կալաթա 597 4—5

ԻԼԱՆ

ԹԱՂԻՆԷԻ ԹԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզրում անպարը խչուն ալընճաղ բուղէնը սատէնին դարարը դաթիսի աղօսթօսը բուսմենն օնունճը բէնչէմ պիշ կիւնիւ վիրիւլեճկիկնուն թալիպ օլանլարընն եէմ մեգիբուտ սաաթ ալթընան նիհայէթ սեքիղ գատար խաղինէի Խասսաի Շահանէատ պուլունմալարը իլան օլունուր։

6 աղօսթօս 305
313 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Բէսրիյէ դաղասընա միւհադ խօրպեչթէ վէ հալալիսինտէ պուլունան դուվվէյի ճիւնուսկէ վէ հայվանաթը միրկէ իսաբէլերի իչուն պիր սէնէլիք օլարադ միւպայեասը մահալինճէ միւնագասայա վաղ օլունան երզադ վէ սայիրէնին պուրատա եթիասընա թալիպ օլանլարընն մադամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիկէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 1889 705
Նօ. 48 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Էրզրումտա պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչուն միւպայեասը մահալինճէ մէվզբի միւնագասատա պուլունան համթապընն եթիասընա թալիպ օլանլարընն մադամը Սէրասքէրի լէվա զիմաթը ումումիկէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 1889 706
Նօ. 49 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Իւչիւնճիւ օրտուլի հիւմայուն մէրքէզ վէ մէվգիիինտէքի ասաքիրի շահանէ հայվանաթը իչուն պիր սէնէտէ լուզումի օլաճադ մուհիմմաթը մույթապկիյէնին եթիասընա թալիպ օլանլարընն իչպու թարիխտէն եթիպարէն նիհայէթ պիր հաֆթայա գատար մադամը սերասքէրի լէվազիմաթը ումումիկէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 1889 707
Նօ. 44 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Նալլըդ պիրինճի իսվէչ թիմուրը, գանթարը ճէտիտ իբի եիւզ էլլի, պէհէրի եիւզ ալթմըշ զուրուչա.

Էնլի եայ չէլիկի, գանթարը ճէտիտ օն իւչ, պէհէրի իւչ եիւզ զուրուչա.

Մըխլըզ թիմուր, գանթարը ճէտիտ եէթմիշ պէշ, պէհէրի եիւզ ալթմըշ զուրուչա.

Միւթէնէվվի էյէ, ատէտ, տէօրթ եիւզ, պէհէրի տէօրթ զուրուչա.

Նիզամիյէ մույթապ ֆապրիգասը իչուն մէվզբի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուհարբիր տէօրթ գալէմ թիմուր վէ սարբէ ֆիյաթը մէվզուլաբի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսըն օն տէօրտունճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալէրի պիլիճիա մէգբիւր կիւնատէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկկինտէն իթիայա վէ իրթէսի կիւնի եիւդտէ պէշ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարընն մադամը սերասքէրի լէվազիմ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 1889 708
Նօ. 45 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Պէշինճի օրտուլի հիւմայունէ մէնսուպ սիւվարի վէ թօփճը ալպալարը էֆրատը իչուն Շամը Շերիֆէտ քեայթին լէվազիմ անպարընա թէսլիմ օլունմադ իւզրէ մէվզբի միւնագասայա գօնուլան տէօրթ պին սէքիզ եիւզ ատէտ թէրփօշընն պէհէր ատէտի ելթմի ալթը զուրուչա օլարադ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ ֆիյաթընն թէնզիլի իլէ իթասընա թալիպ օլանլարընն թարիխը իլանտէն իթիպարէն նիհայէթ պիր հաֆթայա գատար մադամը սերասքէրի լէվազիմաթը ումումիկէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

7 աղօսթօս 1889 709
Նօ. 46 1—3

ԺԱՆ ԲԱԼԹԻ | JEAN PSALTY

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1867ին

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԴՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

Վաճառատուն ի Բերա Դապրիստան փողոց Թաղապետ. պաշտօնատան դիմաց

Գործարան ի Գուլէգարու Թիւ 657
Մասնաճիւղ Աղաճամի Թիւ 127 և Գուլէգարու Թիւ 659

Դիները խիստ աժան են

Ամեն տեսակ կարասիներ ննջարանի, սեղանատան, գրասենեկի և սրահներու ինչպէս նաև դրամատանց և վաճառականաց գրասենեակներու համար։ Կարասեաց հաստատուն կերպիւ պատրաստութեան համար չոր փայտեր կը գործածուին։ Ընկուզենի, վարդի փայտ, մանէ և այլ տեսակ փայտերէ կիսառածներ կը շինուին։ Վաճառատան մէջ նոյնպէս կը գտնուին ամէն տեսակ գորգեր, վարագոյրներ, մահճակալներ, մեծ հայելիներ և կահաւորման յատուկ կերպասներ ու կարասիներ։

Ցանձնարարեալ կարասիք կարճ միջոցի մէջ շինուելով կը յանձնուին։ 300

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

69

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ԵՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ԵՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Մ՝ինացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղիրեկը ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած ՃՔսանին 17,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ՝անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

Ընկերութիւնս կ՝ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող ոհնեանն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՐՀԷՐԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԷՆ ՀՈՒՄ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիտ ոչ շոռավ Ի սոպոյով

Պատրաստեալ Ֆեռամէ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՌՆԷՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անորժահամ է
Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խղլիները
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճնշածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անորժահամ է, հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐՋԻԼ 443

ՑՕԴԱՑԱԻԻՐ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Ե՝. ԼԸ ԲԷՐԴՐԻԷԼԻ հաստատուր Սէլ՝ ԷԼ ԼԷՐԴՐԻԷԼԸ, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ՝անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող աւազը և քարը։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդեցութիւնն ընդդէմ վերեւ նշանակեալ հիւանդութեանց։ 445

ԼԷ ԲԷՐԴՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cie. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Թխաւ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ՝ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցիկ կ՝ընեն ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները գիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամեն տեսակ կոշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն ծորդելու համար ճամբորդութեան կաշեանուութիւնները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի տուտրկին ինամով սրբել, այնպես որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն քսել, կա՛մ ապունջի կտորով մը կա՛մ վրձնով։ Թրջուած մակերես ոլորն ինքնին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղտերէն։

Ընդհանուր կեղտրտատեղին է ԷՏՄՈՆԴՈՆ ԳԱԲՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր միջերանց, Ալդվատա, Պահանջոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Շիշլի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

1240

NÉVRALGIES

Pilules du Docteur Moussette

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules : une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻԻՏԱԲԼԻՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ Գ՝ԾԱԿ ՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Եսմէն Բաթարոյ
» *վերջոր գործակալ և քննիչ. Մ. Նաղարեթ Նազբեան*
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՓԱՂԱՔԱՑ ԴՈՐԵԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօղեան և Պալքճեան Զմիւռնիա. Դասպարեան և Տամիատեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շերէֆիստին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէոն Տէլիրմէնճի օղլու Քօնեա, ևն ևն.

Ֆրանքօ-Հոնգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարինք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զուակաց տէր անձանց իրը նուիրական պարտականութիւն մ՝է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զուակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակները, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդդ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան չահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիտապէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի չահող թիւ 100 անգիտական ոսկի չահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնը ձրի կը տրուին։

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութիւնս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցոյցակին, (Խորհրդական Հունգարական կառավարութիւնէն դրչոյն նախարարներէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում դրուցած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 286

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ Ճքսանեն իբր 30,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գլխաւորեալս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմատիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամմատայի Պանդային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԼԷԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

186

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէ)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս չաքարները Վիշիի մէջ պարունակուած են Ջրմուկներէն կեան աղող, անորժահամ են և ապահով դարման մ՝են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ,

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոդի, ղերու և չիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ որ դեղագործաց քով։ 28

ՕՏԱՄՈՒԹԻՒ ՀԻՄՆԱՆԴԻՊԻՒՆԻ
ԴԷՊՈՒՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ

Սխորժակի պակասութիւն, ստամոքսի ցաւ կը բուժին Բաղէրդանի փոշիներով և բաղդիներով։

POUDRES et PASTILLES
PATERSON

Պիզմիւթով եւ մանեէզիով

ՏՊԹԱՆ. դեղագործ ի Բարիզ, Պոտէն փողոց, 23. և ամէն դեղատանց մէջ։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխոտն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դանանամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիկական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճանճաճաուտ կայքերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապահանեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար այրեանցը ստոյգ դիտութեամբն։ Այս ֆիզիկական խանգարութիւնն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անդիմադրելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերին տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց ամենեքեան որուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մորդային տենդ և հրատաղ տենդ։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր միմիայն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճանճաճաուտ վայրերէ բուրեալ, ժամանոտ նիւթերով, կամ բաց ագարանոցներէ և ախոռներու ծակտիկներէն ելան թունաւոր կաղերով, ոչոր մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղ կը մնայ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կաղերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվնաս և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, մանաւանդ թէ որուած հրամանքից համեմատ գործածուի։ Կը Թաքուի Փիտաեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Զալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 166

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԻՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լէվէրբուլ և Մէնչէսթրիսկի գլխաւոր շրջեանում

Անուանք	Թվով	Անուանք	Թվով
Քանոնում	4200	Պիթքօ	800
Ֆէրոս	4000	Օսպրիս	800
Օսմանի	4000	Դեբեթիս	3000
Սէսոսդրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպպ	3250	Լօդիս	800
Մակասլա	3250	Ոլիմպա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Մակասլա շոգենաւը, նաւապետ Թոմաս, օգոստ. 9 21ին Լիվերբուլէն ասա կ՝սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռուիթոլ խան
ՇՆՈՒՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
276 31, Ճէյմս Սդրիթ, Լիվերբուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԻՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԼԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիա և Բոլիկ գլխաւոր կանգ-ուստեր

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԿ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւէթ
Մուհանէ փողոց, Թիւ 14
371

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղբերէն կամուրջ ելնող շրջենաւերը երթեւեկութիւն։

11 — Լենիմ. Մէզարպ. Պէզիրեք. Թարպ. Լենիք Պոյաճ. Ր. Հիսար (Արնավուտգիւղի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	1	9 30 Գալատիլիէ ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	22
11 45 Ի. Ա. Գավազ. Լենիմ. Մէզարպ. Պէզաք. Թարպ. Լենիք. Պոյանդրգ. Ր. Հիսար (Արնավ շրջ. հետ պիտի հաղորդակցի)	32	10 20 Գալատիլի Զենկէլքէզ	28
12 15 Պէյ-Թարպ. Պէյդզղ մինչեւ Գալատիլի Դանտիլ շրջ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթի օրերը մինչեւ Լեւկիւտար)	17	11 — Գուլհանեմուէլեն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	22
12 45 Լենիմ. Մէզարպ. Պէզ. Թարպ. Պէյդզղ Բաղչայ. Լենիք. Սիմէն. Մէրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Պէպէքի շրջ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ)	21	(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջին եւրոպական եղբերէն երթեւեկող շրջենաւերուց ժամերը	
1 — Լենիմ. Մէզարպ. Թէյդիւք. Թարպ. Լենիք. (Վոսփորէն եկող շրջ. ին հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթի օրերը Սիմէն. Մէրկէն Ր. Հիսար Պէպէք եւս	18	12 — Պէշիք. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Ր. Հիսար Մէրկ. Լենիք. Թարպ. Պեյ. Մէզարպ. Ի. Եւ Ա. Գավազ (Ուրբաթի օրերը Մէզարպ. Պէյդզղ. եւս)	28
2 — Ի. Ա. Գավազ. Մէզարպ. Պէյդիւք. Թարպ. Պէյդզղ և Ասիական եղբերը գտնուած մինչեւ Գուզղ. բոլոր նաւամատոյցները և Գապ. (Ուրբաթի օրերը 1 45ին Մէզարպուրտուէն պիտի եկնէ	28	1 — Պէշիք. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Ր. Հիսար Պոյաճ. Լենիք. Պեյ. Մէզարպ. Լենիմանտալէ	34
2 45 Լենիմ. Մէզարպ. Պէյ. Թարպ. Լենիք. Սիմէն. Մէրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	34	2 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Մէրկ. Լենիք. Թարպ. Պեյդզ. Մէզարպ. Լենիմանտալէ	18
4 15 Լենիմ. Մէզարպ. Պէյդիւք. Թարպ. Լենիք. Սիմէն. Մէրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	18	3 15 Պէշիք. Գուրպ. Օրթ. Պեյլեր. Զենկել. Արնավ. Պէպէք	33
5 45 Լենիմ. Մէզարպ. Պեյ. Թարպ. Լենիք. Սիմէն. Մէրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	21	4 — Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Լենիք. Թարպ. Պեյդ. Մէզարպ. Լենիմ.	21
7 — Լենիմ. Մէզարպ. Պեյդիւք. Թարպ. Պեյդզղ Բաղչայ. Լենիք. Մէրկ. Գուրբ. Ր. և Ա. Հիսար Գալատիլ. Արնավ. Զենկ. Գէլլեր. Սիմէս. Գուրպ. Պէշիք.	25	5 — Լուսն. Պէշիք. Գուրպ. Օրթաք. Գուրբուչ. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար Մէրկ. Սիմէն. Լենիք. Պեյդ. Թարպ. Պեյ. Մէզ. Լենիմ. և Գավաքներ	17
8 15 Ր. Գավազ Լենիմ Մէզարդ. Պեյդիւք. Լենիք. Սիմէն. Մէրկ Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ Օրթ. Պէշիք	17	7 — Պէշիք. Լուսն. Գուզղ. Պեյլ. Զենկ. Արնավ. Գալատ. Ա. և Ր. Հիսար Մէրկ. Լենիք. Պեյդզղ. Թարպ. Պեյդիւք.	28
10 — Մէզարպ. Պեյ. Թարպ. Լենիք. Մէրկ. Ր. Հիսար Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք	33	9 15 Պէշիք. Օրթ. Գուրբ. Արնավ. Գալատիլ. Ա. Հիսար Գալատիլ Զուլպ. Բաղչայ. Պեյդ. Թարպ. Պեյդ. Մէզարպ. Լենմ. Ուրբաթի օրերը մինչեւ Մէզարպ	21
Ուղեւորաբերիչներ կամուրջ ելնող շրջենաւերուց		10 — Լենիք. Թարպաչ. Պեյդիւք. Մէզարպ. Լենիմ. [Բացի ուրբաթէ]	18
11 — Պէպէք Արնավ. Գուրբուչ. Օրթ. Պէշիք.	33	10 30 Ր. Հիսար Պոյաճ. Մէրկ. Սիմէն. Լենիք, Թարպ. Պեսիդրտերէ. Մէզարդ. Լենիք. [Ուրբաթերը Օրթաք. եւս]	32
11 5 Լենիք. Սիմէն. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբուչ. Օրթ. Պէշիք.	22	11 10 Լենիք. Թարպ. Պեյ. Մէզարդ. Լենիմ. [Ուրբաթերը Արնավ. Ր. Հիսար]	17
11 30 Պէպէք Սիմի. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	2	11 35 Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Մէրկ. Սիմէն. Լենիք.	22
11 50 Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	6	Կամուրջին Արնավուտգիւղ եղբերեկող շրջենաւերուց ժամերը	
12 30 Արնավ. Գուրբուչ. Օրթ. Պէշիք.	25	12 10 Ուղղակի Ր. Հիսար	33
12 50 Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիքթաշ	33	1 — Ուղղակի Արնավուտ գիւղ	23
1 30 Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	23		
2 10 Պէպէք Արվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք. Գապ.	22		
3 — Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	6		
3 45 Պէպէք Արնավ. Գուրբուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապ (Ուրբաթի օրերը Գապ. չի հանդիպիր)	28		
4 30 Պէպէք Արնավ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք.	33		
10 50 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	6		
11 20 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբ)	25		
Ուխտաւոր եղեբէն կամուրջ ելնող շրջենաւերուց			
11 — Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզ. Պէշիք.	28		
11 20 Պեյլզղ Բաղչայ. Զուլպուգ. Գանիշ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23		
11 55 Պէպէք Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզղ. Պէշիքթաշ	34		
12 35 Պեյդզղ Բաղչայ. Զուլպուգ. Գանիշ. Ա. Հիսար Գանտ. [Գանտ. պիտի հերդ. Ուրբաթի օրերը Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզղ. Իւսկիւտար	17		
1 15 Գանտ. Վանիք. Զէնկել. Պեյլերը. Գուզ. Իւսկ. (Բացի ուրբաթէ)	19		
2 10 Գանտ. Վանիք. Զէնկելք. Պեյլերպ. Գուզղ. (Բացի ուրբաթէ)	32		
2 45 Պեյդ. Բաղչայ. Զուլպուգ. Գանիշ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզղ. Գապ (Ուրբաթի օրերը 1 45ին Մէզարպուրտուէն	28		
4 — Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզղ. Իւսկ.	17		
4 15 Պեյդ. Բաղչայ. Զուլպ. Գանիշ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզ. Պէշիք. (Ուրբաթի օրերը Ժամ 4 Մէզարէն հանելով Պեյիւք. Թարպիտ եւս)	19		
6 45 Մէրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Զէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզղ. Պէշիք. Իւսկ.	6		
9 15 Պեյդիւք. Թարպ. Պեյդզղ Բաղչայ Զուլպ. Գանիշ Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկել. Պեյլերպէյ. Գուզղ. Իւսկ.	23		

Իուլիսի Կամուրջ		Կամուրջին Իուլիսի	
11 —	— —	11 20	— —
11 30	6 15 Պէշիք	12 —	6 15
12 — Պէշիք.	7 5	12 20	7 5
12 30	8 5 Վոսփ.	12 50 Պէշիք	8 15
1 —	8 20 Պէշիք	1 15 Վոսփ	9 5
1 30	9 —	2 —	9 50
2 — Վոսփ.	9 30	2 — Վոսփ	10 10 Պէշիք
2 30	10 — Ֆէրոպ.	2 15	10 30 Ֆէրոպ.
3 —	10 20 Պէշիք	2 35 Վոսփ.	10 40 Գ.
3 15 Ֆէրոպ.	10 50	3 — Պէշիք	11 —
3 45 Պէշիք	11 — Գուզղ.	3 45 Ֆէրոպէր	11 20 Ֆէրոպ.
4 35 Վոսփ.	11 10 Ֆէրոպ.	4 15	11 20
4 45 Ֆէրոպ	11 20	5 — Վոսփ.	11 50
5 30	11 40	5 15 Ֆէրոպէր	11 55 Գ.
— —	12 5	5 35 Պէշիք.	12 5
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իուլիսի	Կամուրջ	Կամուրջին	Իուլիսի
11 —	6 15 Պէշիք	11 20	— —
11 45	7 5	12 10	6 15
12 30 Պէշիք	8 — **	12 40 Պէշիք	7 5
1 15	8 20 Պէշիք	1 15	8 15 ***
2 —	9 —	2 — Վոսփ.	9 5
2 45	9 30	2 10	9 45
3 15 Ֆէրոպէր	10 — Ֆէրոպ.	2 45	10 10 Պէշիք
3 20	10 10 Պէշիք	3 — Պէշիք	10 30 Ֆէրոպ.
4 —	10 40	3 45 Ֆէրոպէր	10 40
4 — Պէշիք.	11 10	4 30	11 20
4 35 Վոսփոր	11 10 Ֆէրոպ.	5 — Վոսփ.	11 20 Ֆէրոպ
4 45 Ֆէրոպէր	11 40	5 15 Ֆէրոպէր	11 40
5 25	12 5	5 35 Պէշիք.	12 5

* Այս երթեւեկութիւնն Հրեից տօներուն, և շաբաթի օրերը Գուզղ. չպիտի հանդիպի։

** Բացի կիրակի օրերէ։

ԻՒՍԿԻՒՍԿԱՐԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ՀԱՐԻՒ ԻՒՍԿԻԼԻՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՈՒՐԱՔԱ ՕՐԵՐԷՆ

1 45 Հարեմէն Պայազիտ (բաց ի կիրակի օրերէն)			
4 30	»	»	
10 40	»	»	(բաց ի կիրակի օրերէն)
11 25	»	»	(Կիրակի օրը Ժ. 10 45ին)
1 20 Կամուրջէն Հարեմ Պայազիտ (բաց ի կիրակի օրերէն)			
4	Կամուրջէն Հարեմ տեսի Պայազիտ		
10 10 Կամուրջէն Հարեմ անտի Պայազիտ (բաց ի կիրակի օրերէն)			
11 10 Կամուրջէն Հարեմ անտի Պայազիտ (Կիրակի օրերը Ժ. 10 30ին).			

ԻՒՍԿԻՒՍԿԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՒՍԿԻԼԻՍԻ ԵՒ ԳԱԼԱԹԱՅԻ ՄԻՋԵՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՔ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻՒ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գալատայ Սիրքէճի	
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի	
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի	
11 10 » Գալատայ (Եղեռի գիւղի շրջենաւին հետ կը հաղորդակցի)	
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար	
5 15 Սիրքէճիէն Գալատայ Իւսկիւտար	
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար	
11 20 Գալատայէն Իւսկիւտար	

*** Միայն կիրակի օրերը Պէշիքթաշ.

» Այս երթեւեկութիւն կիրակի օրերը ժամ 6ին։

Դրան. —Ոչ մի ժեղագրատ եղած տարի. շրջենաւ. յինչ ցանկանան ունչ տրամադրեն։ 181